

- ⊕ **Música:** Menut Festival a l'Alcúdia
- ⊕ **Nadal:** Fires d'aviram emblemàtiques
- ⊕ **Exposicions:** Vuit obres per a entendre la figura de Lluís Llach

ENTREVISTA JOAQUIM NADAL

‘EL PSOE S’HA
ABAIXAT ELS
PANTALONS
DAVANT EL
CENTRALISME
DE LA DRETA’

L'ARAVOT

París–Madrid: una centralització econòmica a compte de la població

‘Quan vius al carrer has de bregar amb el menyspreu de la gent, que ni tan sols et mira’

David Nel·lo guanya el premi Sant Jordi

FUM I GRATACELS

MERCÈ IBARZ

Barcelona, 17 de novembre de 2019. MERCÈ IBARZ

**'Manhatta' (1921),
cant cinematogràfic a
la ciutat que ensenya a
mirar, a advertir en el
caos les formes de la vida
moderna**

Entrem a la sala i mentre el meu acompanyant se'n va cap a la dreta em quedo sorpresa i meravellada davant la pantalla que de cara a l'entrada em rep. És *Manhatta*! El film rodat el 1920 per un fotògraf i un pintor que així es van passar al cine, Paul Strand i Charles Scheeler. El van estrenar el 1921. Quin regal. Emoció fonda, la veritat. Va ser un dels primers documentals que vaig descobrir que s'havien fet. Eren els noranta, quan per més inversemblant que semblava començava internet però no existia ni YouTube ni res de semblant. Els films documentals pràcticament eren invisibles, ni en cintes de vídeo.

'Manhatta'! No hi havia manera de veure els films que els llibres et deien que són imprescindibles per a saber com ha anat això del cine, de la història visual i tota la pesca. Havia començat a treballar a la UPF, a la facultat llavors d'Audiovisuals (ara es diu de Comunicació), no encara com a professora sinó com a fornadora de llistes de materials que la biblioteca havia de tenir, prosseguint la feina que havien començat el malaguanyat Joaquim Romaguera i Antoni Mercader. *Manhatta* sortia cada dos per tres en les bases de dades i en els llibres que feia comprar, però no hi havia manera de veure'l.

Ací el tenim. Restaurat. Una bellesa. Els versos de Walt Whitman, poema del qual el film pren el títol, són en els intertítols. No, el cine no ha estat mai mut. Des dels orígens que les projeccions van anar acompanyades de música en directe que

Va ajudar a establir el criteri fonamental que documentar és una poètica, sempre, tant en cine i tele com en foto

Cada fotograma és una vista de la ciutat que els dos artistes van curar en extrem fins a composicions gairebé abstractes, que deixen de ser-ho gràcies al muntatge i el seu moviment

realçaven les imatges i hi havia intertítols, que sovint llegia algú en veu alta quan la sala era formada sobretot per analfabets en sentit estricte, gent que no sabia de lletra. No devia passar amb *Manhatta*, un film d'art, en diem ara, el seu públic sabia llegir.

Una bellesa, sí. Documenta i poetitza l'aspecte de Manhattan en començar la dècada dels vint, ara fa un segle, quan el nom de l'illa no tenia marcada la ena final i així ho va recollir el poeta. Dura 9 minuts i 48 segons. És un dia a la ciutat. Gratacels i fum. Fum entre els gratacels: locomotores, vaixells, xemeneies. I núvols. Comença amb el ferri de Staten Island aproximant-se a Manhattan i s'acaba amb el ponent vist des d'un gratacel. La ciutat moderna del 1920, quan va ser rodada. Dic que poetitza perquè va ajudar a establir el criteri fonamental que documentar és una poètica, sempre, tant en cine i tele com en foto.

És extraordinari fins a quin punt aquesta pel·li curta ha aconseguit el seu propòsit, educar la mirada. Fer advertir als espectadors, com més millor, que en la ciutat moderna no hi ha només caos i brutícia al costat de les més altes tècniques reeixides no imaginades mai abans, aquesta gran contradicció. Hi ha sentit que malda per ser vist, vida que es crea a cada cantonada, als terrats, al carrer, imatges no vistes mai. Fum i vapor entre els gratacels. Gratacels per a veure de franc la ciutat, tothom. Les noves vistes urbanes, les noves vistes de qualsevol paisatge, llavors i ara. Strand i Scheeler tenien per objectiu explorar les relacions entre fotografia i cine: la càmera es mou ben poc, el mínim, sovint és fixa, es mou només el poc que per força has de fer per muntar. Cada fotograma és una vista de la ciutat que els dos artistes van curar en extrem fins a composicions gairebé abstractes, que deixen de ser-ho gràcies al muntatge i el seu moviment.

A l'època potser va resultar xocant, però no pas incomprendible, i ca. De la mateixa manera que el cine va mostrar noves perspectives als pintors des del primer moment –Matisse i els cubistes en són bona prova–, els dos realitzadors, un fotògraf i un pintor, volien portar a la pantalla les composicions d'altres arts, la pintura, l'arquitectura, la poesia, la música. Si va ser xocant estic segura que va ser per l'emoció, alegria i entusiasme que provoca.

El film va ser restaurat per Bruce Posner entre el 2006 i el 2009, anys que formen part del títol d'aquesta versió, ara digital, per indicar el temps que va caldre per a fer les coses ben fetes. Ell mateix artista, realitzador, professor i curador d'exposicions, Posner (1953) s'ocupa en particular de la restauració del cine no vist, el cine d'avantguarda, entre el 1894 i el 1941. [Ací](#) parla del seu treball i de *Manhatta* en particular.

L'exposició és 'Càmera i ciutat. La vida urbana en la fotografia i el cinema', i s'està al CaixaForum fins el 8 de març. Hi ha moltes més coses a veure, en foto i, atenció, també en cine. Essencial, ben feta, no us la perdeu. A nosaltres ens va transportar.

EL PREU DE LA DEPENDÈNCIA

PERE MARTÍ

Catalunya ha perdut un 3,3% del PIB i 111.500 llocs de feina per la manca d'inversions de l'estat espanyol en infraestructures des del 2001. ACN

La manca estructural d'inversió de l'estat demostra el tracte colonial que rep Catalunya per part dels successius governs espanyols * Les Corts enllesteixen el pressupost del 2020 per votar-lo la setmana que ve *** El govern balear ja ho té tot a punt per fer front als efectes del Brexit**

TEMA DEL DIA

Pressupost. Catalunya ha perdut un 3,3% del PIB i 111.500 llocs de feina per la manca d'inversions de l'estat espanyol en infraestructures des del 2001, segons un estudi presentat per la Cambra de Comerç de Barcelona que presideix Joan Canadell. Del 2001 fins al 2018, el govern espanyol hauria d'haver invertit gairebé 33.500 milions d'euros en les infraestructures de transport catalanes i, en canvi, només n'ha destinat 25.400. Espanya s'ha estalviat uns 8.000 milions d'euros que eren pressupostats. L'informe estima que, si l'estat espanyol hagués executat el 100% de la inversió d'infraestructures de transport pressupostada a

Catalunya, hauria tingut com a impacte macroeconòmic la facturació addicional de gairebé 20.000 milions d'euros i la contribució al PIB català de 8.000 milions d'euros (el 3,3% del PIB).

Durant molt de temps, el debat polític català s'ha centrat en els costos que tindria la independència per a l'economia catalana. Han aparegut tota mena d'estudis alarmistes, augurant les pitjors hipòtesis, normalment finançats per grans bancs espanyols. Estudis que han fomentat un discurs polític apocalíptic sobre les conseqüències de la independència, però que no s'han traslladat mai en xifres reals de l'economia catalana,

Aquells que contraposen l'autodeterminació al compliment del marc legal, haurien d'exigir immediatament el compliment d'aquestes inversions pressupostades

Les xifres demostren que el cost de la dependència és molt alt i que causa costos socials elevats. No és un problema dels independentistes, la dependència perjudica tots els catalans

les quals continuen essent bones malgrat la desinversió crònica. L'única realitat que hi ha hagut va ser la fugida de grans empreses durant l'octubre del 2017, que no va ser producte de la situació econòmica, sinó d'una operació política beneïda per la monarquia espanyola.

Tradicionalment, l'independentisme ha posat més l'accent en el greuge fiscal per defensar que l'economia catalana milloraria si no destinés cada any a Espanya 16.000 euros recaptats dels impostos dels catalans que després no tornen. Però ara ja no parlem de dèficit fiscal, que es pot discutir d'acord amb el mètode de càlcul, sinó dels incompliments de l'estat espanyol amb Catalunya, de partides que eren previstes en el pressupost de l'estat i que no s'han executat. Del 2013 fins al 2018, Catalunya ha rebut el 12% de la inversió espanyola en infraestructures, davant el 16% dels primers dotze anys del mil·lenni. Aquest 12% és lluny del pes de l'economia catalana en el context estatal (19%) i del que representa la seva població (16%). Aquells que contraposen l'autodeterminació al compliment del marc legal, haurien d'exigir immediatament el compliment d'aquestes inversions pressupostades. Aquells que sempre apel·len als problemes de la gent, contraposant-los al procés, haurien de denunciar la pèrdua de més de 111.000 llocs de feina per aquest incompliment. Són els partits que defensen la unitat d'Espanya, els que haurien de donar explicacions sobre aquestes xifres.

Les dades demostren que Catalunya és tractada per l'estat com una colònia, amb una política de desinversió planificada, per mirar de frenar-ne el creixement econòmic i fer-li perdre competitivitat. Revertir el que ha passat aquests anys voldria dir que el govern espanyol pagués de mitjana uns 3.800 milions d'euros l'any fins al 2030, un total de 45.333 milions d'euros. No ho farà. El missatge que dona el govern espanyol és que Catalunya és una comunitat deficitària que necessita les injeccions del FLA per sobreviure, cosa que és absolutament

falsa. Les xifres demostren que el cost de la dependència és molt alt i que causa costos socials elevats. No és un problema dels independentistes, la dependència perjudica tots els catalans, votin com votin. Però per corregir-ho, Catalunya no pot esperar que el govern espanyol de torn capgiri aquesta tendència, que s'ha fet crònica, sinó que ha de dotar dels instruments propis per a governar-se, els que té qualsevol estat. Si no, continuarà essent una colònia, com ara.

MÉS QÜESTIONS

Les Corts enllesteixen el pressupost del 2020 per votar-lo la setmana que ve. El pressupost de la Generalitat per al 2020 han quedat llest per a la previsible aprovació el 20 de desembre, després d'haver estat debatudes i votades les gairebé 2.000 esmenes parcials presentades pels grups parlamentaris. Avui ha conclòs la fase de debat de les esmenes, en què el Botànic II (PSPV, Compromís i Podem) ha tornat a defensar la necessitat d'uns comptes pensats en clau social, mentre que l'oposició (PP, Ciutadans i Vox) ha considerat que eren irrealistes. En total, s'han sotmès a votació 1.908 esmenes: 1.088 del PP, 673 de Ciutadans i 147 presentades per PSPV, Compromís i Unides Podem. La major part de modificacions proposades al text s'han dirigit a les seccions d'educació, sanitat i agricultura.

L'ampliació del port de València tensa les relacions de Ribó amb el PSPV. Les relacions entre el batlle de València, Joan Ribó, i els seus socis de govern socialistes continua causant turbulències. La Junta de Govern Local ha aprovat, amb els vots de Compromís i l'abstenció del PSPV, de demanar una nova Declaració d'Impacte Ambiental (DIA) sobre l'afecció de les obres d'ampliació nord del port als barris que envolten el recinte i a l'entorn natural, especialment les platges. La petició es recull en una moció de Ribó, que inclou set informes de la Secretaria d'Urbanisme (amb un informe de la Universitat Politècnica de València) i els serveis de Platges, Mobilitat, Devesa-Albufera, Parcs i Jardins, i Emergència

Climàtica i Transició Energètica. Es calcula que podrien travessar la zona fins a 400 camions cada hora i que els efectes del dragatge podrien causar danys greus en l'entorn natural, a més d'un canvi paisatgístic de les platges. A la moció, es demana al ministeri espanyol competent una nova DIA, prèvia a l'aprovació final de la concessió administrativa de la nova terminal de contenidors, a la qual opta la signatura Terminal Investment Limited (TIL), filial del grup MSC.

El govern balear ja ho té tot a punt per fer front als efectes del Brexit. El resultat de les eleccions al Regne Unit no han agafat per sorpresa el govern balear, que ja s'esperava una victòria de Boris Johnson i, per tant, de les tesis favorables al Brexit. L'executiu que presideix Francina Armengol ha explicat que ja havia adoptat les mesures necessàries per a prevenir els efectes que tindrà a les Illes la sortida del Regne Unit de la Unió Europea, que serà efectiva a partir del 31 de gener. Amb voluntat de donar un missatge de tranquil·litat, la portaveu del govern, Pilar Costa, ha revelat que el govern s'havia coordinat amb l'executiu espanyol per prevenir les conseqüències del Brexit entre els ciutadans de les Illes que resideixen actualment al Regne Unit. També s'han pres mesures per a evitar que impacti en el turisme, sector clau de l'economia balear. Per Costa, només és un canvi de les regles del joc amb un país amb el qual es vol mantenir la relació actual.

El Consell General d'Andorra aprova la pròrroga de la congelació dels lloguers. El Consell General d'Andorra ha aprovat un paquet de mesures urgents, entre les quals hi ha la pròrroga de la congelació dels lloguers. D'aquesta manera, tots els contractes que finalitzen el 2020 no podran apujar el preu. El text també preveu augmentos de quatre vegades l'IPC per a les pensions de jubilació, viduïtat i invalidesa més baixes, que estiguin per sota el salari mínim, i estableix l'obligació d'incrementar amb l'IPC els salaris que estan per sota dels 24.000 euros

La Gioconda. WIKIMEDIA COMMONS

anuals. El grup parlamentari del Partit Socialdemòcrata ha presentat diverses reserves d'esmena per a defensar, entre més qüestions, un augment dels salaris d'uns 200 euros per a complir les recomanacions de la Carta Social Europea, que estableixen que el salari mínim hauria de ser del 60% del salari mitjà. Mentre que els grups que defensen el govern consideren que un augment així 'crearia tensions' a les petites empreses, els socialdemòcrates n'han defensat la viabilitat i han assenyalat que les empreses que pagaven el salari mínim als treballadors eren les grans cadenes.

LA XIFRA

13.422 places ha convocat la Generalitat Valenciana per a la sanitat pública. És l'oferta pública d'ocupació més gran feta fins al moment i corresponen als anys 2017, 2018 i 2019.

TAL DIA COM AVUI

El 13 de desembre de 1913 es va recuperar La Gioconda de Leonardo da Vinci. Vincenzo Peruggia, un fuster italià, l'havia robat del Museu del Louvre el 20 d'agost de 1911 amb la intenció que el quadre retornés al seu país d'origen.

JOAQUIM NADAL

‘El PSOE s’ha abaixat els pantalons davant el centralisme de la dreta’

Entrevista a l'ex-conseller del tripartit i catedràtic d'història contemporània

ALBERT SALAMÉ

ODEI A.-ETXEARTE

Ens trobem al bar de la seu gironina del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, a tocar de la catedral. Joaquim Nadal (Girona, 1948) comença l'entrevista remugant: diu que està jubilat de la política, que no té res a dir. Però resulta tot el contrari. Aquest catedràtic d'Història Contemporània de la Universitat de Girona té un munt de coses a dir, i a poc a poc desgrana la seva diagnosi de la situació política actual, amb un to pausat i sense perdre l'habilitat d'encadenar frases subordinades. Nadal està convençut que, en el conflicte entre Catalunya i Espanya, encara no s'ha tocat fons. També analitza l'actual PSC, critica el PSOE i es defineix com un socialista orfe de partit. Quan acabem l'entrevista, ens deixa anar un prec amb un inconfusible gest irònic: que no la publiquem.

—En quin moment del conflicte polític entre Catalunya i Espanya diríeu que som?

—Segurament no és la resposta a la pregunta, però en el pitjor de tots.

—Això què vol dir?

—En algun moment em pensava que havíem tocat fons i ara, a cada nou episodi, penso que sempre hi ha un doble fons i que potser fins i tot som lluny d'haver tocat fons, per incompetència dels uns i dels altres. Des que vaig publicar *Catalunya, mirall trencat*, vaig deixar molt assentat que, per mi, el motor de la crisi havien estat les forces polítiques espanyoles i, molt específicament, el PP, recollint signatures en contra de l'estatut del 2006 i presentant un recurs al Tribunal Constitucional, acompanyats del senyor Múgica, cadascú en el seu àmbit. Aquests són els primers culpables. Sento Cayetana Álvarez de Toledo dient coses que provoquen nàusees, perquè és la sense raó absoluta, quan parla de cop d'estat i compara la situació d'aquí amb ETA. És el pitjor del pitjor de l'espanyolisme més tronat que els vells republicans ja havien conegut durant la

Crec que és probable que ERC acabi contribuint a la investidura de Pedro Sánchez

No podran continuar operant com si Catalunya fos una illa al marge d'Espanya, tot i que ells diuen que no en volen formar part

república i que ja existia els primers anys del segle XX. Però dit això, jo dedicaria paraules molt gruixudes també a la nostra classe política en l'àmbit parlamentari, governamental, i en tots els àmbits que es desplega i es distribueix l'espectre del sobiranisme, que té seus a l'exterior, seus a l'interior, despatxos amb dues fotografies en diferents llocs, etc.

—Les negociacions entre el PSOE i ERC per a la investidura poden ser un començament per a resoldre el conflicte polític o el PSOE només vol salvar la votació?

—El PSOE juga amb un avantatge, que és que té l'aparell de l'estat a disposició, i un gran desavantatge, que és la incertesa de si podrà fer, de debò, una majoria que permeti la investidura. En termes racionals, i tal com han anat les coses, no ho hauria de tenir fàcil. Els partits posaran a la taula de la negociació coses que el PSOE difícilment pot acceptar, ni que només sigui el principi del dret d'autodeterminació, i encara menys iniciatives sobre els presos polítics. Però ja ho veurem. ERC té una posició complexa perquè té JxCat que la desborda per l'esquerra, des de l'òptica de l'eix nacional, no perquè sigui més d'esquerreres. Diu: 'Ostres, els vells convergents s'han convertit en joves partidaris del radicalisme sobiranista i nosaltres, que érem els únics sobiranistes, passem per traïdors o per possibilistes'. Però ERC sap, i jo crec que ho explicita, i JxCat ho sap i no ho explicita, que només hi ha una cosa pitjor que invertir Pedro Sánchez, que són unes noves eleccions o una majoria alternativa. Una majoria alternativa posaria a la palestra Vox, el PP i Ciutadans, i això no és desitjable, tret que aquests que desborden des de l'eix nacional ERC pensin que tibar la corda per portar les coses cap a un govern de dreta o d'extrema dreta a Espanya facilitarà allò de com pitjor millor. I au, som-hi, a veure si al final peta tot.

—Creieu que ERC hauria de ser més possibilista i cedir en la negociació?

—ERC deu saber què fa. Crec que és probable que acabi contribuint a la in-

vestidura de Pedro Sánchez. Ara, com contrarestarà els esgarips d'intolerància fonamentalista que farà JxCat quan vegi que ERC ha optat per una via més de centre? No ho sé. O potser, per contra, li tremolaran les cames, com li van tremolar a Puigdemont després del piulet de Rufián i de la nit al Palau de la Generalitat amb Junqueras i Rovira? Són cartes creuades i no sabem què passarà, però el sobiranisme ha de pensar que Catalunya, mentre no sigui una república a tots els efectes, té un condicionant en l'àmbit espanyol molt fort. No podran continuar operant com si Catalunya fos una illa al marge d'Espanya, tot i que ells diuen que no en volen formar part. Ara per ara, les coses són com són.

—Per tant, creieu que haurien de continuar fent política autonòmica, mentrestant.

—Aquí hi ha una qüestió molt central, des del meu punt de vista. Vist que els nostres dirigents més conspicus del sobiranisme van ser incapaços de construir la més mínima estructura d'estat, són més estructura d'estat les competències en presons, els Mossos d'Esquadra, en carreteres i trens, en ports, en cultura, ensenyament, en sanitat, que la suposada superestructura republicana o la república digital. Per tant, en termes de consolidació tangible d'un àmbit autonòmic potent (que fa que la Catalunya autònoma encara estatutària sigui un poder regional més fort que les regions italianes o franceses, i que es pot equiparar en molts aspectes als *länder* alemanys) el plus de la independència absoluta és molt important. Però pel que fa a la governació de les coses, és més accessori que no es pensen ells. No han sabut definir la república, perquè ni tan sols els projectes de constitució són digeribles, i vivim d'una república virtual que no és ni república ni té cap text que l'avalí. Som en un altre terreny, i aquí la política tangible és més revolucionària que la dels intangibles. És una provocació per al món convergent. Vist que el seu mestre i pare, des del seu punt de vista, va fer tantes coses bé...

Només hi ha una cosa més impossible que la independència de Catalunya –que és impossible–, que és l'Espanya federal

ALBERT SALAMÉ

—Pujol?

—És clar. Nois, no heu après res de tot el que va fer bé el vostre mestre i pare, deixant de banda el que va fer malament? És una interpel·lació per a provocar, per a recordar-los que vénen d'on vénen. I que en el fons, porten plom a l'ala i tenen peus de fang perquè han fet una fugida endavant, abandonant els aspectes positius d'un bagatge que els havia portat a majories absolutes.

—Què en penseu, de Pedro Sánchez?

—No el conec gens. M'hi vaig trobar una vegada per casualitat. Jo dinava a la Laie amb una gent i va entrar Pedro Sánchez amb Miquel Iceta. Fa tres anys, encara no era president del govern. No en sé res. Sempre havia pensat que li faltava solidesa i, probablement, ho continuo pensant. Però ara, vist tot el que ha passat, li he de reconèixer una certa habilitat. Si més no, interna, per a manejar les barreres que li han posat diversos sectors del seu partit i que ell ha anat trampejant. Ha esdevingut secretari general, president del govern. Ha fet una

moció de censura i l'ha guanyada. Ha guanyat dues eleccions successives i és a l'espera de veure si lliga la maionesa. Dins l'habilitat que li reconec, hi ha una enorme matusseria, que és la d'haver convocat per segona vegada. Si ara ha lligat les coses en quaranta-vuit hores, per què no ho podia haver fet en aquell moment? Tota la gesticulació és per a tranquil·litzar l'Íbex 35?

—I el discurs contradictori?

—A diferència de molts sobiranistes catalans que el posarien a pa i aigua, estic disposat a entendre que ell modula aquest discurs contradictori perquè probablement ha d'utilitzar un doble llenguatge allà i aquí.

—És sostenible, fer-ho?

—No ho sé. Què és el que em fa relativament simpàtic Pedro Sánchez, tot i que li reconec poques virtuts? Que, aparentment, com a mínim, mantingui a rega les velles glòries que intenten marcar-li un recorregut que ell no vol seguir. Segons quines coses diu Alfonso Guerra, em fan

més simpàtic Pedro Sánchez. Per no dir Felipe González o altres. En el fons, és d'una altra generació i d'una altra mena. També té algunes inconsistències que els altres no tenien. Respecte al plet català, que no deixa de ser un problema espanyol, un dels problemes que tenim és que, tot i que no era gens catalanista, en tota la política espanyola no hi ha un Azaña, i a la política catalana hi ha massa aprenents de Companys.

—L'any passat, en una entrevista a VilaWeb, dèieu que una Espanya federal era impossible i que la independència demà mateix, també. Ho manteniu?

—Deia a Andreu Barnils una cosa que he escrit: només hi ha una cosa més impossible que la independència de Catalunya –que és impossible–, que és l'Espanya federal. Ho sostinc perquè, tot i que l'òrgan de govern del PSOE és un comitè federal, ha deixat els principis del federalisme ben entès a la primera cantonada. L'any 1979-80 i, a partir del 81 amb el cop d'estat, amb més motiu. En el fons, un dels problemes de la política

espanyola és que el PSOE, quan el PP fa el viatge cap al centre per no perdre el centre, s'enganxa per l'esquerra al PP. 'Si aquest no es mou del centre, jo tampoc no em mouré del centre perquè només guanya les eleccions aquell que té el centre.' On són els teus principis d'esquerres per a diferenciar-te'n? Si acabes viatjant al centre des de l'esquerra i t'hi acabes semblant tant en coses fonamentals, perds el teu perfil de partit d'esquerres. Ell dirà que continua practicant la socialdemocràcia, i els principis LGTBI, etc.

—És cosmètica?

—És de debò? No. Respecte al tema català, la por de la dreta, de l'extrema dreta i del centredreta, ha fet que el PSOE abandonés tots els seus principis, sobretot els federals, fins i tot els d'un cert autonomisme una mica radical, i que s'abaixés els pantalons davant el centralisme recalcitrant de la dreta. Inventa alguna cosa! Fins i tot, alguns sectors del sobiranisme ara estan disposats a reconèixer valors federals en la constitució substituïts i malinterpretats pels qui la reclamen i controlen. Espavila't a intentar identificar en quins aspectes singularitzaràs Catalunya, el País Basc i Galícia per assegurar que allò que és intangible, d'identitats compartides, té un tractament. I si no fas això i tendeixes a diluir-les, dient que aquest és un model igualitari per a tots i repartim més competències a tothom, s'ha acabat. Aquest ha estat el final del viatge a la solució arbitrada de 1977 a 1979 per a resoldre el plet català i basc no resolt durant la guerra civil.

—I vivim una situació d'estancament.

—I de polarització. A un extrem, hi ha gent de l'unionisme més recalcitrant amb connotacions clarament feixistes, com es demostra a les manifestacions. I a l'altre extrem, la radicalitat anticapitalista dels sectors sobiranistes pancatalanistes, als quals se sumaria algunes vegades JxCat i moltes vegades l'actual president de la Generalitat. I decidirien tensar la corda i veure si del caos generat en surt una oportunitat de solució quan

ALBERT SALAMÉ

ara tots tornen a dir que serà a través del diàleg. Diuen: 'Sit and talk'.

—No és un cert propòsit d'esmena, això?

—Sí, però dir que et truqui Pedro Sánchez quan l'has insultat deu vegades... Al segle XXI i en l'era d'internet, la gesticulació aparent no serveix per al diàleg. No cal dir: 'Li he trucat i no m'ha contestat'. Li truques i, si no et contesta, agafes el correu electrònic i li dius que li has trucat per parlar-hi seriosament, i que tens l'obligació de parlar amb ell i ell amb tu. I si cal, publiques els correus al cap de cinc mesos. Però si anuncies les trucades que fas, perds qualsevol credibilitat perquè l'altre et contesti.

—A l'altra banda hi ha un govern que, mitjançant l'advocacia de l'estat, ha acusat els presos de sedició i han estat condemnats a cent anys de presó.

—Però el fiscal què demanava?

—Rebel·lió, però els condemnen per sedició.

—El judici és un món a part. La cosa més singular de totes és que la brillant defensa que fa Xavier Melero de Joaquim Forn no té correspondència amb la resolució del tribunal. El tribunal hauria pogut dir que tota la resta havia fet una defensa política i que els bombessin, però que el senyor Melero havia dit les coses pel seu nom i que al seu defensat li farien un tracte diferenciat. Melero fa un discurs que, cada matí quan s'aixeca, desmenteix el president Torra quan diu: 'Tinc un mandat democràtic, estic fent la república de Catalunya.'

—Però tampoc no ha estat correspost pel tribunal.

—Aquest és el problema. Quina gran defensa per tan mala sentència! O com diu ell: ha estat un judici just amb una sentència injusta. Jo no diria que ha estat un judici just, perquè ha tingut problemes en la seva gènesi que el prostituïen. Un jurat hauria resolt millor que el tribunal.

—Creieu que aquesta sentència marca un punt d'inflexió comparable al de la

sentència de l'estatut? Allò va tancar una època, però no en vam veure els efectes fins al cap d'un temps.

—Aquesta sentència és tan important o més que la de l'estatut. Però la sentència de l'estatut era estructural, decapitava un instrument que, des que es va aprovar i ratificar pel rei fins que la sentència el va mutilar, va passar quatre anys de *Pax Romana*. És a dir, s'aplicava i no passava res. I la sentència va posar el tema a la palestra. A partir d'aquest moment, les coses es desfermen de maneres diferents i, en un cert sentit, comprensibles. Però la sentència del Tribunal Suprem és contra persones. Tot i que és un judici polític, els qui compleixen la presó són persones. No fa més mal estructural que el que ja havia fet la sentència del 2010.

—És el missatge que la via política de l'autodeterminació acaba a la presó.

—Sí, però hi ha una gran mentida inicial del sobiranisme, quan diu que farem una transició pacífica de la legalitat a la legalitat. Això no és veritat. Cap poder estatal estarà en disposició de reconèixer la substitució d'una nova legalitat que

va contra la vella, que continua essent interpretada per la resta de l'estat. Per tant, en això ens vau enganyar o no vau calcular-ne les conseqüències. A partir d'aquí, la judicialització de tot plegat i el resultat de la sentència ens porta al que deia: no hi ha cap Azaña. El govern de Companys el condemnen a 35 anys, però hi ha les eleccions del Front Popular i surten de la presó i són reinstaurats al govern. No demano tant. Aquí hi ha una única sortida: amnistia o indult. Que l'amnistia és implantejable? L'indult. Que els afectats no el demanen? És igual.

—El PSOE no vol sentir a parlar de l'indult. Quan ho va proposar Iceta, va ser desautoritzat.

—No poden continuar a la presó persones que, als ulls de Cayetana, són delinqüents, però als ulls de la majoria de la gent, el pitjor pecat que van cometre va ser el del romanticisme ingenu. Perquè en Rull què és, un revolucionari? No. És un utòpic ingenu. Jo, que he discrepat frontalment amb en Rull, vull en Rull a casa seva, gaudint dels seus fills i de la seva dona, per damunt de tota la resta, per damunt

de la pàtria que ell ha somiat. Poso en Rull d'exemple, simplement, perquè és la meua contrapart en la relació del govern amb l'oposició, però els vull tots fora. Què passarà un cop surtin, ja ho veurem, no ho sé. També veig un problema estructural en la situació de Catalunya, que és que és una societat no trencada, però sí dividida en dues meitats.

—Com veieu el debat de la immersió lingüística que ha obert el PSC?

—D'una manera diferent, l'havien obert diverses vegades els qui demanaven l'ensenyament en castellà per als seus fills.

—Però eren molt minoritaris, és diferent que el debat l'obri un partit com el PSC.

—D'acord, però si m'he de creure l'article del president Montilla a l'Ara, s'ha fet una mala lectura dels papers del PSC. És a dir, no és veritat que el PSC vulgui reobrir el meló de la immersió. M'ho vull creure perquè no em puc creure el contrari. Com que la llengua és de tots, també és d'aquell ximple que feia salts a la capçalera de la manifestació unionista, en Josep Bou. El català és d'ell, també. Per tant, amb la llengua no s'hi juga. Perquè si el català esdevé una eina de distinció entre bons i mals catalans, entre sobiranistes i no sobiranistes, si la frontera de la llengua és la frontera del sobiranisme, contribuïm a matar el català, perquè minoritzarem una llengua que ja és minoritzada per la realitat sociolingüística que ens envolta. Amb un model pactat fa trenta anys o quaranta, i adaptat en diversos moments, tampoc no s'hi juga.

—Per tant, s'ha de mantenir el model.

—S'ha de mantenir el model. Hi poden haver hagut problemes d'aplicació, però el problema no és el model sinó l'intent de negar que aquesta és una llengua de tots, no només d'uns quants. La segona llei de normalització lingüística, la negoci jo amb en Narcís Serra de primer secretari del PSC i amb Pujol, el seu director de política lingüística, que era Lluís Jou, i en Pujals com a conseller de Cultura. Ens recordo asseguts en una taula a la part de

ALBERT SALAMÉ

Ens convindria aquell PSC, el que treia cinquanta diputats i feia de balança de Convergència, que podia confrontar el model Maragall amb el model Pujol. Aquell PSC ja no existeix

ALBERT SALAMÉ

baix de la casa dels Canonges, perfilant i tancant allò que anava a missa. Malgrat algunes pressions internes per a afavorir un ús compartit de les dues llengües, el PSC va mantenir el model i una trajectòria que s'ha mantingut impecablement fins ara. Què ha passat? Alguns sectors de la societat catalana enyoren un PSC que no existeix.

—L'enyoreu?

—Jo no enyoro res. Per què l'enyoren? Perquè ells mateixos han contribuït a destruir-lo. Maten l'adversari, el tenen mort i enterrat, i comencen a passar les coses que comencen a passar. Ens convindria aquell PSC, el que treia cinquanta diputats i feia de balança de Convergència, que podia confrontar el model Maragall amb el model Pujol. Aquell PSC ja no existeix.

—Aquell PSC no és ERC, ara?

—Hi ha qui pot pensar que sí i hi ha qui pot pensar que no. Jo no enyoro res. Però quan la gent em pregunta què sóc en termes ideològics, sóc socialista. Ah,

llavors del PSOE i del PSC. No, no, no. Fa cinc anys que no hi milito, però la ideologia va davant dels partits. Continuo essent socialista, però no em sento representat per cap dels espais polítics de les esquerres socialdemòcrates que hi ha a Catalunya. En faig ostentació, d'això? No, m'he quedat a casa i s'ha acabat. De tant en tant, opino en la meua condició d'home lliure que vol fer servir la seva llibertat. El PSC s'ha equivocat unes quantes vegades no trobant l'espai del mig. En una situació de confrontació i de polarització, amb uns que tiben des de l'extrema esquerra de l'eix nacional, i uns altres que tiben des de l'extrema dreta (Cs, PP i ara Vox), queda't al mig. 'És que em matxucaran per tots dos costats!' Potser si t'haguessis quedat al mig sense moure't, sense retrocedir...

—Al mig defensant el dret de decidir, per exemple?

—Fugint de determinades fotografies, essent tu mateix, mantenint principis que has pres als teus acords congressuals: el PSC és una força catalanista

d'esquerres que vol tot això per a Catalunya. No és independentista, però hi ha independentistes dins el PSC. Faig una pregunta que era més fàcil de fer fa un any que no ara, perquè l'efecte Sánchez n'ha neutralitzat part de l'efecte. En la davallada i la renúncia successiva del PSC, quants orfes han quedat pel camí? Orfes polítics i ideològics. Quanta gent se n'ha anat a casa? Quanta gent no se sent representada? Quanta gent desitjaria veure renéixer una opció socialdemòcrata catalanista transversal com la que havia estat el PSC fa vint anys? Aquests són els qui ens donarien la temperatura de la ferida que ha representat en l'espai socialista i catalanista aquesta polarització i la incapacitat de mantenir l'equidistància, sobre la base que els uns i els altres et diran que l'equidistància és la traïció.

—Hauria de néixer un nou partit així?

—Se n'han fet uns quants intents, però hi ha qui té capacitat per a fundar un partit polític i hi ha qui no en té. Pujol la va tenir als anys seixanta, Pablo Iglesias

la va tenir al segle XIX, els comunistes la van tenir en el seu moment. Qui té, en la política catalana actual, una capacitat fundacional?

—Hi ha algú?

—No ho veig. Hi ha molts que ho voldrien intentar però no tenen ni la capacitat per a fer-ho, ni els recursos, ni els recursos intel·lectuals.

—Doneu el PSC per perdut, ara que vol guanyar-se l'electorat de Ciutadans? Miquel Iceta ja ha pres una opció gaire definida?

—El gran problema de Miquel Iceta com a primer secretari i com a candidat del PSC és que és tan hàbil que, a força de donar voltes sobre si mateix, s'acabarà fent un embolic. Quan hagi donat tantes voltes i estigui lligat, haurà de decidir com es desembolica per tornar a recuperar espais de credibilitat més enllà de l'oportunisme concret de recuperar els vots que es van perdre per les cantonades d'un Ciutadans en crisi. Els vots que han passat de l'espai de les esquerres cap a Ciutadans són vots molt malejats, són difícilment recuperables per un model de catalanisme transversal, perquè se sentirien doblement enredats. 'M'has convidat a un viatge cap a la dreta per defensar les meves essències i ara em tornes a demanar un viatge cap al centre per defensar un model integrador.'

—Fa un any, dèieu que acabaríeu essent un independentista que hi hauria arribat empès per les circumstàncies. Us hi han empès encara més?

—Sóc allà on era i tinc la impressió que moltes de les coses que passen en l'àmbit del sobiranisme m'empenyen fora d'aquest debat. *Sit and talk*, no. *Wait and see*.

—L'opció del Tsunami Democràtic i de la desobediència civil no la veieu.

—L'opció Tsunami és el somni de les CUP i dels CDR. I d'acord que un dia pot funcionar. Era impossible i un dia va caure el mur de Berlín. Potser un dia funcionarà, però mentrestant ens porta

al desastre. Continuem en el context del desastre i els carrers seran sempre nostres, però als qui van inventar aquests eslògans el sistema se'ls va cruspí. Alguns dels dirigents estudiantils del Maig del 68 van acabar essent ministres de Mitterrand, per dir-ho així. La facilitat amb què el temps ha engolit i diluït el 15-M hauria de fer reflexionar sobre la manera com articulem moviments que diuen que els carrers seran sempre nostres cada quinze dies o cada tres setmanes.

—Quan dieu que us empenyen a ser independentista què voleu dir?

—És una manera de dir que les esquerres espanyoles són, pel que fa a la qüestió nacional tal com es planteja a Catalunya i Euskadi, d'una incompetència suprema i superior a la de les esquerres de l'època de la República. D'acord que la República no és exemple de res, perquè va acabar com va acabar, però on ens porten aquests? Són escorcolls innecessaris, detencions i repressions innecessàries... Van fent un feix molt gros. Per això el meu llibre acabava amb dotze mesures. Que algú demani perdó per haver ordenat la repressió dels col·legis de l'1-O, aquella de les imatges que tothom ha vist. És un 10% dels col·legis? D'acord. I llavors que el sobiranisme digui: en vam dir referèndum però no va ser un referèndum perquè no hi havia ningú al món disposat a homologar-lo.

—Això ho comencen a dir.

—Per fi! A tots els qui dèiem que no enganyéssim a la gent, que no ens reconeixeria ningú i que no era un referèndum, ens van dir: 'Som república, tenim un mandat democràtic.'

—Trobeu a faltar la política activa?

—No. Faig d'historiador, treballo, gaudeixo de la vida, tinc més feina que no voldria. I no em puc permetre el pensament que alguns voldrien alimentar i dir: 'Quin desastre, que tornin aquells que en sabien més!' Jo, que he estat alcalde amb 31 anys, és un pensament que no em puc permetre. ■

Qui té, en la política catalana actual, una capacitat fundacional?

La facilitat amb què el temps ha engolit i diluït el 15-M hauria de fer reflexionar sobre la manera com articulem moviments que diuen que els carrers seran sempre nostres

ENRIC MOLINA

‘Quan vius al carrer has de bregar amb el menyspreu de la gent, que ni tan sols et mira’

Parlem amb Enric Molina, protagonista del film ‘Sense sostre’, que va viure durant cinc anys al carrer

ALBERT SALAMÉ

CLARA ARDÉVOL MALLOL

Als carrers de totes les ciutats hi ha persones sense sostre que es veuen abocades a convertir el seu dia a dia en una supervivència constant. Tothom ho sap, tothom les veu, però ningú no vol mirar-les. Molt poca gent s'atura a ajudar-les o escoltar-ne les històries, i precisament aquesta és la intenció del film *Sense sostre*: fer visibles les seves vivències i sensibilitzar sobre totes les coses que comporta el fet de viure al carrer. Aquest projecte, impulsat i dirigit per Xesc Cabot i Pep Garrido amb la col·laboració de la Fundació Arrels, s'estrena el 20 de desembre als cinemes de tot el país.

És un film de ficció i no pas un documental, però esdevé hiperrealista, entre més coses, perquè hi participen com a actors persones que han viscut al carrer, que també han ajudat en la redacció del guió. De fet, és el primer film sobre aquesta qüestió protagonitzat per un ex-sense sostre. És Enric Molina, que encarna el paper d'en Joan, un home alcohòlic que malviu als carrers de Barcelona. Malgrat que aquesta no és ben bé la seva història, Molina hi ha abocat tots els records dels cinc anys que va passar vivint al carrer. Parlem amb ell sobre la seva experiència, sobre com el teatre va ajudar-lo a construir un nou projecte de vida i com ha estat el procés d'enregistrar un film com a protagonista.

—Quina és la vostra història?

—Quan tenia vint-i-cinc anys els meus pares es van separar i em vaig haver de buscar les mongetes jo sol. Vaig començar a rodar per Barcelona, València, Saragossa... Em van diagnosticar esquizofrènia de jove i vaig treballar durant un temps, però després em van aconseguir una pensió per incapacitat laboral. Però amb això no arribava a pagar el lloguer i, finalment, vaig acabar al carrer. Jo havia estudiat en una bona escola, la Salle Bonanova, i havia viscut a Sarrià. Em preguntava: ‘Si he estat aquí dalt com pot ser que ara sigui aquí baix?’

Jo, només llevar-me, donava gràcies a Déu per haver-me despertat i que no m'hagués passat res

Fa un temps, quan jo era al carrer, a les fleques et deien que t'hi passessis al vespre, que et donarien els productes que els haguessin sobrat. Ara els llencen!

—Molta gent es pensa que al carrer només hi acaben les persones provinents d'entorns empobrits o desestructurats. Casos com el vostre ho desmenteixen.

—Sí, és una idea errònia que té la gent. Pots tenir una casa i una feina que va d'allò més bé i que, per circumstàncies de la vida, tanquin la fàbrica o t'abandoni la dona. I que la bola vagi fent-se grossa fins que et trobes que no pots pagar el lloguer.

—Com és el dia a dia al carrer?

—Jo, només llevar-me, donava gràcies a Déu per haver-me despertat i que no m'hagués passat res. Tens la càrrega de no saber on dormiràs aquella nit, de pensar on desar les teves coses perquè no te les prenguin o no et facin mal... Has de bregar amb el menyspreu de la gent, que ni tan sols et mira, i trobar algun lloc on t'ajudin. En el meu cas, va ser la Fundació Arrels, que em va ajudar amb la higiene personal, a canviar-me de roba... Al final vaig aconseguir un pis on encara hi sóc. Quan tens una casa, et lledes i fas el cafè amb llet o vas a la cafeteria. Aquesta mena de coses, al carrer, no les tens. Quan et lledes, amb el fred, has de buscar-te la vida com pots. És un sobreviure constant: un dia ve una persona i et dona un entrepà, un altre dia cinc euros... També hi ha el factor de la inseguretat quan dorms a la intempèrie. La gent surt de festa i no saps mai com acaben algunes històries. Ets allà dormint i potser ve algú i et llença un cubell d'aigua, t'agafa la poca roba que tens i te la desendrega o et dona una puntada de peu, només per fer mal. Tens cent ulls, pel que pugui passar, vas sobrevivint.

—El tracte de la gent és una de les coses més dures?

—No ho sé. Arriba un moment que t'hi acostumes. Jo feia una reflexió interior i pensava que malgrat tot havia de continuar, no tirar la tovallola. Vaig arribar a estar-me en alguna casa okupa també...

—Com va ser el procés per a sortir del carrer?

—A Arrels em van ajudar, primer, amb pisos compartits i, després, amb un

d'individual. Hi ha moltes coses que influeixen en aquest procés, per exemple, que no hi vagis bufat i fumat. Molta gent es pensa que pot arribar allà i demanar un pis fumant, drogant-se i bevent. Ells et poden aconseguir moltes coses, però tu has de deixar uns certs hàbits...

—Però és un peix que es mossega la cua: molta gent que viu al carrer té addiccions, i segurament sense una llar és difícil deixar-les.

—Exactament. Li passa a molta gent, això. Jo conec gent que té una pensió i diu que prefereix viure al carrer i gastar-se la pensió en tabac o el que sigui. Però són pocs... Per entrar en la nova dinàmica has de cedir una mica. Jo era al carrer, però tenia ganes de sortir-ne.

—Comentàveu que molta gent, quan passa per la vora d'una persona sense llar, fa com si no existís. Com s'hauria de reaccionar per no caure en aquestes conductes que deshumanitzen?

—Pregonem molt la solidaritat, però a l'hora de la veritat no se'n veu. La gent és molt egoista i hauria de pensar que darrere l'olor d'orina, la brutícia o la barba descuidada que pugui portar aquella persona, hi ha un cor, és una persona. I pensar també que això li podria passar a qualsevol. Molta gent diu 'jo no li dono res perquè després s'ho gastarà en vi', però, si s'ho gasta en vi, per què ho fa? Doncs perquè vol evadir-se, per exemple. No és que li paguis el vici, però en el moment que dones l'almoïna, la dones de bona voluntat. La gent que té feina també va al bar i pren una cervesa... Cada persona és un món i farà el que vulgui, però hi ha molta gent que passa necessitat i té gana. Fa un temps, quan jo era al carrer, a les fleques et deien que t'hi passessis al vespre, que et donarien els productes que els haguessin sobrat. Ara els llencen!

—I molta gent els busca a les escombraries...

—És clar, cosa que és encara més denigrant. Allò d'abans, psicològicament, s'assemblava a haver fet la compra. Però ara t'ho

tiren al contenidor perquè hi hagi d'anar a buscar-hi... Ets al carrer i encara t'humilien més. És qüestió de ser una mica més humà. Si tens unes monedes, donar-les. No et trauran de pobre... Unes monedes, sumades a unes altres, fan que potser la persona a la nit tingui vint-i-cinc euros i es pugui buscar una pensió per no haver de dormir al carrer. La gent cada vegada pensa més en si mateixa. I amb els mòbils encara és pitjor... Abans érem glaçons de gel, però ara som com el ferro d'una caixa forta. Hi ha molta gent que passa i ni et mira, et menysprea o et diu que treballis.

—Aquell mite que qui és pobre és perquè vol...

—Primer, no hi ha feina. I també cal tenir en compte que molta gent acaba al carrer perquè potser ha tingut una infància difícil, no ha pogut tenir accés a l'educació, perquè té problemes psicològics... La varietat de persones que són al carrer és molt gran.

—El concepte 'sense sostre' dona la idea implícita que el problema és només tenir un lloc on dormir, però el problema també és la manca d'una llar, d'un projecte de vida. Com es fa aquest pas?

—En el meu cas, va ser molt ràpid. Vaig reflexionar sobre què havia de fer a partir dels mitjans que tenia. Vaig dir-me que era el moment de fer les coses com Déu manava, una mica com l'au fènix. Si vols sortir del carrer, has de buscar-ne els mitjans i fer alguna cosa, no caure a dir 'jo bec, em drogo i vull un pis perquè sí'. L'alcoholisme és una malaltia, però fora d'això, les coses requereixen un esforç. S'ha d'intentar ser seriós, responsable, anar una mica arreglat... I intentar envoltar-te de gent que ja ho ha aconseguit per veure com ho ha fet. Ara tinc el meu raconet a Badal i valoro molt el fet d'arribar a casa, treure'm la roba, rentar-la, fer-me el sopar, una dutxa calenta... Qui no ha viscut mai al carrer no ho valora.

—Abans de *Sense sostre* va fer una obra al Teatre Lliure. Quin paper ha tingut el teatre en aquest procés de sortir del carrer?

—Entre els setze anys i els divuit vaig treballar en una productora i vaig estudiar a l'escola The Actor's School de Barcelona. Quan vaig arribar a Arrels vaig veure un cartell que deia 'Vols ser actor?'. Era per a un projecte amb Ivana Miño. Va venir a fer un càstig i d'allà va sortir el grup de teatre que hi ha ara. Vaig fer el càsting, els va agradar i vam representar *L'últim crit*. Després em van presentar gent del Teatre Lliure i vaig fer una altra obra i més tard van contactar amb mi els directors de *Sense sostre*.

—Parlem del film. Què hi ha de vostre en el personatge, a part del fet d'haver viscut al carrer?

—El film s'inspira en un conjunt de vivències de moltes persones que han viscut al carrer. Hi ha coses que són ficció i altres coses que sí que he viscut. No m'ha costat fer el paper perquè només havia d'anar enrere en la meua vida i recrear algunes situacions. Quin era el meu sentiment quan tenia fred, els gestos que feia, com em col·locava per dormir... També ajudava els directors a veure quines coses no eren creïbles. Per exemple, volien donar un cartó de vi a cada sense sostre, i això a la realitat no passa, perquè normalment n'hi ha un que s'encarrega del menjar, un altre de portar vi... I tots en prenen d'un, no porta cadascú el seu.

—Ha tingut un punt terapèutic fer aquest paper?

—Jo crec que sí, perquè fins i tot psicològicament he canviat molt. Estic més segur de les coses, vaig amb més energia a tot arreu... També m'he proposat seriosament de tenir un futur com a actor. Ha estat terapèutic en el sentit que, de les coses que m'han sortit malament a la vida, n'he sabut treure una cosa positiva. L'experiència de la pel·lícula ha estat molt enriquidora i he conegut molta gent. He viscut coses que sempre havia somiat.

—Quin missatge us agradaria que arribés a la gent amb aquest film?

—Que les persones sense llar són persones que tenen un cor i sentiments, que

La varietat de persones que són al carrer és molt gran

Que les persones sense llar són persones que tenen un cor i sentiments, que tenen una vida anterior, que són vulnerables i que entre tots això es podria pal·liar

tenen una vida anterior, que són vulnerables i que entre tots (i si els organismes oficials volguessin) això es podria pal·liar. Hi guanyaríem tots, perquè Barcelona és una ciutat molt turística i es donaria una altra imatge a les persones que hi arriben. Estaria bé que la gent que mirés la pel·lícula pensés 'potser val més que em compri unes sabates de cinquanta euros, i no de seixanta, i aquests deu euros restants donar-los, perquè per a una altra persona signifiquen molt'. Que no apartin la mirada i que pensin que podrien ser ells. I que si els passés igual, els agradaria tenir alguna ajuda. A vegades no cal donar almoïna, simplement preguntar com es troba la persona, donar-li una manta, un plat d'alguna cosa... A banda de l'ajuda de la gent, s'hauria de pal·liar el problema des de l'arrel. No hi ha gaires estaments que se n'ocupin, i Càritas i Arrels fan tant com poden amb els donatius. S'ha de netejar la ferida i cosir-la per guarir-la d'arrel, no contenir-la amb un torniquet perquè no sagní... ■

Els estats francès i espanyol han fet processos econòmics i demogràfics que han empitjorat les condicions de vida de la majoria de ciutadans. WIKIMEDIA COMMONS

París–Madrid: una centralització econòmica a compte de la població

L'Aravot Els estats francès i espanyol han fet processos econòmics i demogràfics que han empitjorat les condicions de vida de la majoria de ciutadans

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

Fa més d'una setmana que l'estat francès està paralitzat per les protestes contra la devaluació de les pensions, i el moviment de les Armilles Grogues es manté des de fa més d'un any, mentre augmenta la desafecció amb el sistema i la classe política. La situació a l'estat espanyol no és gaire més bona: els partits i els polítics són considerats el segon problema més greu, fa mesos que no hi ha un govern estable i l'extrema dreta s'ha

convertit en la tercera força del congrés.

Hi ha dades que sustenten aquesta indignació: la població té menys poder adquisitiu que abans de la crisi i els poders econòmics estan concentrats i es van allunyant de la ciutadania.

Una població com més va més empobrida

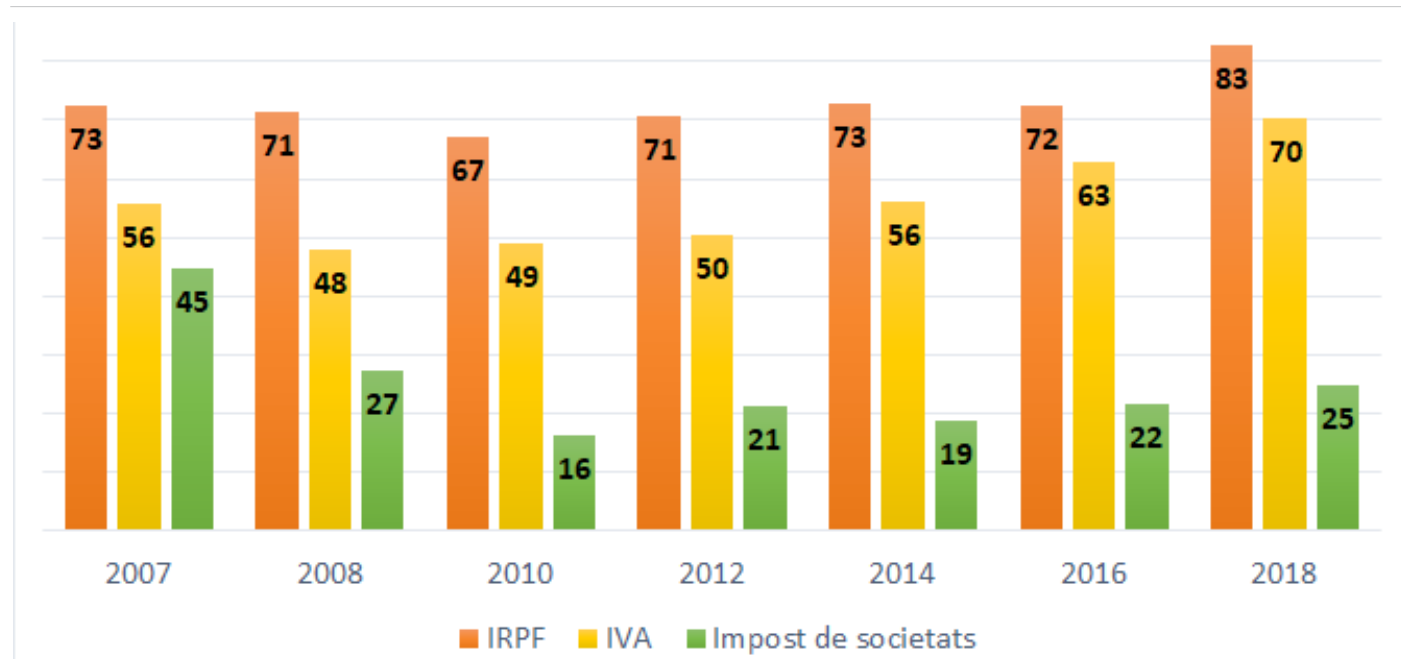
En el període 2008–2016, les famílies de l'estat francès van perdre 440€ anuals en la renda disponible, és a dir, els diners que romanen després dels impostos. Això ha afectat, principalment, les famílies de

La població té menys poder adquisitiu que abans de la crisi i els poders econòmics estan concentrats

classe mitjana, de les quals un 67% ha perdut poder adquisitiu, i segons diversos estudis, la causa principal d'aquesta pèrdua han estat les reformes fiscals i socials del govern. L'impost dels carburants va ser l'espurna de les Armilles Grogues, i la reforma de les pensions ha encès novament els ànims d'una població que treballa, paga impostos i cada dia viu més malament.

En el cas de l'estat espanyol, les xifres no són gaire millors. D'ençà del començament de la crisi, els ciutadans han perdut una part important del poder adquisitiu (–12,2%),

Evolució de la recaptació dels impostos (2007-2018). Informe anual de recaptació de l'Agència Tributària espanyola.. vw

malgrat que el PIB és superior al d'abans de la crisi. Els preus dels productes s'han apujat més que els salaris i les desigualtats han augmentat. El 10% de la població viu amb 480€ mensuals, mentre que el més ric ho fa amb 4.490€ (9,3 vegades més).

La crisi no ha afectat tothom igual

La mesura estàndard per a calcular la desigualtat és l'índex de Gini, un nombre entre el 0 i l'1, on el 0 es correspon a la igualtat perfecta. I segons aquest índex de Gini, l'estat espanyol és cada vegada més desigual (del 0,318 l'any 2003, al 0,362 l'any 2015) i, d'una manera menys contundent, també l'estat francès (va passar del 0,314 al 0,327). La recessió, per tant, no va afectar tothom igual. Entre el 2010 i el 2019, a l'estat francès es va passar de 428.000 milionaris a 2.071.000 (+1.643.000), més del doble. De manera similar, a l'estat espanyol, han passat de 172.000 a 979.000 (+807.000).

El procés d'empobriment de la població ha anat acompanyat d'una centralització dels poders econòmics a les respectives capitals

Cal remarcar que, d'ençà de la crisi, el pes de la recaptació dels impostos a l'estat espanyol ha recaigut principalment sobre els treballadors (IRPF), mentre que l'impost de societats (a les empreses) no arriba al nivell del període 2004-2007. Els motius són diversos, però una de les claus ha estat que els successius governs han desenvolupat normes que han establert exempcions i bonificacions.

Contràriament, en el cas de l'actual IRPF, trobem que l'any 1978, quan es va començar a aplicar, el mínim impositiu era del 15%, i el màxim, per a les rendes més altes, del 65,51%. Avui dia, el mínim és del 19% i el màxim ha baixat fins al 45%. Més alt per als trams més baixos i més baix per als trams més alts.

Una economia cada dia més centralitzada

El procés d'empobriment de la població ha anat acompanyat

d'una centralització dels poders econòmics a les respectives capitals.

En el cas de l'estat espanyol, la descentralització política no ha implicat cap canvi en l'estructura econòmica ni en la configuració centralista, ans al contrari, el centralisme ha augmentat. Madrid concentra com més va més PIB, del 15% el 1980 al 19% actual, tot i que no és pas cap referent en la indústria: l'any 2017, Madrid representava el 7% de la producció industrial, mentre que el País Valencià n'era l'11% i el Principat, el 23%. Madrid tampoc no és cap referent en les exportacions: representa l'11% del total, per un 11% del País Valencià i un 26% del Principat.

L'economia madrilenya ha crescut gràcies a altres factors: el manteniment dels funcionaris (29%), tot i la descentralització; el trasllat de les seus de grans empreses de la resta de l'estat (com el BBVA i el Banc Santander) i l'establiment d'empreses de

En el cas de l'estat espanyol, la descentralització política no ha implicat cap canvi en l'estructura econòmica

A Madrid calen més de vuit anys de sou mitjà per a pagar un habitatge

noves tecnologies (com Indra, IBM i Movistar).

Diversos experts, com els economistes Germà Bel i Antoni Soy, han remarcat que aquest procés era premeditat. Un sistema radial que anteposa els criteris polítics a l'eficiència econòmica. Per això, per exemple, afavoreix el TGV per connectar totes les capitals de província amb Madrid (i alhora menysprea el ferrocarril de mercaderies), un model centralitzat de gestió aeroportuària i l'asimetria en el model d'autopistes. Polítiques, totes aquestes, que responen a l'esquema de construir un estat centralista.

Paral·lelament, aquest procés ha anat acompanyat d'un altre de contracció econòmica i de despoblament de les regions més pobres (com Zamora, Terol i Sòria), que han vist com perdien prop de la meitat de la població que tenien fa unes dècades. Només els Països Catalans i el País Basc s'han mantingut com a alternatives econòmiques (i també polítiques); i només els territoris amb turisme i platja han pogut mantenir el pes econòmic.

De la mateixa manera, París ha passat de representar el 27% del PIB el 1982 al 31% actual. En canvi, les regions del nord-est de l'estat francès han patit un procés de desindustrialització, i en alguns departaments –com les Ardenes– de pèrdua de població. Cal remarcar que aquestes regions, amb poques expectatives de futur per a la població, s'han convertit ara en feus de Marine Le Pen.

Vora un terç dels ciutadans de l'estat francès considera

que el seu territori ha estat descuidat pels poders públics i hi ha un sentiment d'abandonament geogràfic i social, cosa que genera un refús contra una 'elit parisenca' preocupada dels seus problemes.

Un procés que no beneficia ni els habitants de la capital

Però no és tan clar que el benefici dels poders econòmics sigui positiu ni tan sols per als mateixos parisencs i madrilenys. En el cas de l'Illa de França, si la capital concentrava més del 24% dels ingressos de les llars el 1982, tot i ser el 19% de la població, actualment han baixat fins al 22%, malgrat l'augment del PIB. Els salaris més alts no compensen la diferència amb el cost de vida i una part important dels treballadors s'han vist forçats a viure fora de la regió i desplaçar-s'hi cada dia, i una gran part dels jubilats també es traslladen a altres regions quan poden.

A Madrid passa una situació similar: calen més de vuit anys de sou mitjà per a pagar un habitatge, mentre que en alguns altres punt de l'estat (com ara la Rioja o Múrcia) no arriben a cinc, i més de la meitat de la població té problemes per a arribar a final de mes. I entre més factors negatius, hi ha els nivells més alts de contaminació.

Per tant, sembla que són més aviat els poders econòmics els grans beneficiats d'aquesta concentració econòmica, política, administrativa i demogràfica. I la població, també la de les capitals centralitzades, viu cada dia en pitjors condicions. ■

El nou contracte que proposa Ryanair als treballadors substitueix la categoria de Tripulants de Cabina per la de 'Agents de servei al passatger'. ACN

Les raons que posen en entredit Ryanair a Girona

Ryanair Els sindicats denuncien clàusules abusives i advocats laboralistes sospiten que l'aerolínia imposa acords individuals perquè no té arguments per a justificar un ERO

ANDRÉS G.-NANDÍN

Malgrat les amenaces, finalment l'aerolínia Ryanair no tancarà la base a l'aeroport de Girona. Dilluns va anunciar que havia assolit acords individuals amb 'una majoria suficient' de treballadors, que han acceptat d'empitjorar les condicions laborals per mantenir els llocs de feina. A partir del 8 de gener, aquells que han acceptat l'acord passaran de ser fixos a fixos discontinus: durant

tres mesos l'any, i de manera rotatòria, aniran a l'atur. Els qui l'han rebutjat, els rescindiran el contracte, en el marc de l'ERO que va anunciar la companyia i que afectava 164 treballadors.

Precisament, la Unió Sindical Obrera (USO) Ryanair enllesteix una denúncia contra l'ERO a l'Audiència espanyola perquè sigui declarat nul. A més, fruit d'una altra denúncia d'aquest sindicat i de Sitcpla, el Departament de Treball ha obert una investigació per les retallades laborals. Sospita que s'ha vulnerat

Malgrat les amenaces, finalment l'aerolínia Ryanair no tancarà la base a l'aeroport de Girona

el procediment establert per a les modificacions substancials de les condicions de treball.

'Xantatge i amenaça'

Lídia Arasanz, portaveu d'USO Ryanair, explica que una vegada fallides les converses entre la direcció i els sindicats per l'ERO, l'empresa va convocar tots els treballadors a una reunió el 28 de novembre en què els van fer escollir: o bé signaven un contracte a títol individual o bé serien acomiadats el 8 de gener dins d'un acomiadament col·lectiu.

Tripulants de cabina de Ryanair protestant al setembre per l'anunci de tancament de la base de Girona. vw

O bé signaven un contracte a títol individual o bé serien acomiadats el 8 de gener dins d'un acomiadament col·lectiu

Una reunió convocada menys de vint-i-quatre hores abans i per a la qual els sindicats no van poder organitzar-se, lamenta Arasanz. Malgrat que ella era de vacances i que una altra representant sindical tenia un vol, finalment van poder assistir-hi.

La portaveu sindical denuncia les noves condicions que imposava l'empresa, més enllà dels tres mesos que havien de passar a l'atur: 'Enlloc no se'ns reconeix l'antiguitat laboral ni tampoc la categoria laboral. Per Ryanair, no som tripulants de cabina sinó agents de servei al passatger.' Clàusules que qualifica de 'super abusives'.

També considera que les opcions que va presentar la direcció no eren sinó un xan-

tatge i una amenaça: 'Si això no és una coacció, que algú m'expliqui què ho és. No entenem que no hi hagi ningú a cap administració espanyola i catalana que no hagi donat un cop sobre la taula i no hagi dit: fins aquí riure's de nosaltres, dels treballadors i de la nostra legislació. És al·lucinant! Fan el que els dona la gana', es queixa.

Després de la reunió, van donar als treballadors una setmana per a decidir si signaven el nou contracte. El sindicat va recomanar als treballadors que volguessin signar-lo que hi adjuntessin una carta explicant que ho feien bo i considerant que hi havia clàusules que no sabien 'ni tan sols si arribaven als mínims dels drets fonamentals dels treballadors' i

que ho durien a Inspecció de Treball.

El termini per a signar acabava el 5 de desembre. Passats uns dies, i després d'haver-se intercanviat diverses cartes, Ryanair va comunicar als qui havien adjuntat la carta que no considerava vàlida la signatura. I que, per tant, entenia que no acceptaven el contracte i que serien acomiadats. Això va motivar que, dijous, es fes arribar la denúncia a Treball, que aquell mateix migdia va personar-se a l'aeroport de Girona per prendre declaracions i recollir informació vinculant sobre la qüestió.

Arasanz va explicar-ho tot plegat dijous a Brussel·les, en una reunió amb diversos membres de les comissions de treball del Parlament Europeu.

Un acord 'fraudulent'

Per Natxo Parra, advocat laboralista del Col·lectiu Ronda, l'afer de les cartes és una prova que l'aerolínia vol blindar-se davant eventuais impugnacions judicials dels treballadors, 'un exemple més' de la voluntat d'imposar un acord il·lícit. Perquè motius per considerar-lo fraudulent, diu, n'hi ha uns quants.

La primera qüestió és la de l'antiguitat: Parra deixa clar que renunciar-hi és il·legal i, per tant, fa nul el contracte. El segon aspecte que assenyalava és el canvi de categoria laboral, 'que comporta, evidentment, una reducció de sou'. Admet que el canvi de categoria sí que es pot pactar, però que, com que afecta tota la plantilla, segons la llei s'ha de negociar amb els representants sindicals. Com que

El president de Ryanair, Michael O'Leary, deia dimarts que la retallada de les condicions laborals no era pas 'coacció, sinó democràcia'

L'empresa no ha informat del nombre de persones que han signat el nou contracte ni les que seran acomiadades

l'empresa ho imposa unilateralment a cada treballador, diu que aquesta clàusula és fraudulenta.

En tercer lloc, esmenta la conversió d'un contracte fix a fix discontinu. L'article 12.4 de l'estatut dels treballadors ho preveu per a casos individuals, però sempre que sigui fruit d'un acord entre l'empresa i el treballador i sense que la conseqüència per al treballador en cas de rebutjar-lo sigui perdre la feina. Precisament, recorda que en aquest cas l'empresa ho ha presentat com una proposta de 'tot o res', amb l'amenaça d'acomiadament.

Parra explica que el problema de fons és que Ryanair ha imposat de manera individual canvis laborals que hauria d'haver negociat de manera col·lectiva amb els sindicats. 'La força de l'empresa en aquesta negociació és molt més gran que el poder dels treballadors. Una força que la llei, precisament, volia evitar', denuncia.

El fet d'haver negociat individualment amb els treba-

lladors, després del fracàs de les converses amb els sindicats en el marc de l'ERO, li fa pensar que Ryanair no té una causa real per a tancar la base de Girona. I li fa la sensació que és una estratègia de coacció per a maximitzar beneficis, bo i retallant les condicions laborals. Perquè amb la via seguida evita de confrontar els seus arguments amb els dels treballadors en un jutjat.

'Si com a empresa no vols iniciar un procediment col·lectiu, potser és que no tens causa per a sostenir judicialment que era correcte. Potser no tens pèrdues i el teu negoci funciona molt bé. Potser l'única cosa que vols és maximitzar beneficis. I ara per ara l'estatut dels treballadors encara no preveu que voler guanyar més diners sigui causa d'acomiadament o de reduir salaris.'

D'altra banda, creu que si Ryanair se'n sortís seria un precedent 'molt perillós'. Tanmateix, dubta molt que cap jutjat accepti el nou acord, perquè ja hi ha jurisprudència

del Suprem en casos similars en què s'ha determinat que és un frau de llei.

Ryanair diu que els mantindrà l'antiguitat

El president de Ryanair, Michael O'Leary, deia dimarts que la retallada de les condicions laborals no era pas 'coacció, sinó democràcia'. 'Nosaltres no som un negoci que paga a la gent per seure a casa a no fer res.' O'Leary va dir que tant el recent tancament de les seves bases a les Illes Canàries com l'amenaça de tancar la de Girona responia al fet que aquest hivern Ryanair tindria 'menys avions dels previstos', i aquestes decisions responien 'a la realitat de la feina'.

Per la seva banda, el director de recursos humans de Ryanair, Darrell Hugues, defensa que l'acord de passar de fixos a fixos discontinus s'ha fet per 'salvar' la base de Girona i el màxim de llocs de feina.

Malgrat la denúncia dels sindicats, Hugues ha dit, en declaracions a EFE, que les

persones que continuïn treballant a la base de Girona mantindran la seva antiguitat. 'No entenem per què es diu que això no és així.' També ha dit que Ryanair sempre reconeixeria la data original d'entrada d'aquests treballadors a la companyia i el seu 'continu servei amb Ryanair'. Arasanz, en canvi, insisteix que l'antiguitat no queda reconeguda al nou contracte.

Segons el director de recursos humans, el de fix discontinu és un tipus de contracte molt comú en la indústria turística espanyola, perquè 'lamentablement' l'estacionalitat és una realitat. Hugues també ha dit que la direcció de l'empresa estava encantada d'haver pogut 'salvar' la base de Girona i el màxim de llocs de feina, tot i que ha lamentat que no s'hagi pogut fer amb els sindicats i s'hagi hagut de fer de forma individualitzada amb cada treballador. Tanmateix, l'empresa no ha informat del nombre de persones que han signat el nou contracte ni les que seran acomiadades. ■

Guanyadors dels premis de la Nit de Santa Llúcia 2019. D'esquerra a dreta: Toni Mata, David Nel·lo, Carlota Gurt, Lluís Prats i Lluís Calvo. ALBERT SALAMÉ

David Nel·lo guanya el premi Sant Jordi amb una trama sobre l'ofici d'escriure i l'èxit literari

MONTSERRAT SERRA

El premi Carles Riba de poesia ha estat per a Lluís Calvo i el Mercè Rodoreda de contes, per a la traductora i debutant en la ficció Carlota Gurt

El vice-president d'Òmnium Cultural, Marcel Mauri, ha conduït per tercer any consecutiu la festa literària de la Nit de Santa Llúcia i ha reivindicat la llibertat de Jordi Cuixart, president de l'entitat, empresonat i condemnat a nou anys de presó. Mauri ha tornat a condemnar la sentència, ha tornat a recordar que era una altra Nit de Santa Llúcia mar-

cada per l'excepcionalitat, ha tornat a reclamar democràcia i llibertats, ha tornat a recordar que és amb la cultura es combat la intolerància i l'extrema dreta. Aquest vespre, la nit de les lletres catalanes es fa al teatre Sagarra de Santa Coloma de Gramenet.

David Nel·lo, conflicte, traïció i creació literària

El premi Sant Jordi, que des

de l'any passat coedita Òmnium Cultural amb el Grup Enciclopèdia Catalana i és el més ben dotat de la literatura catalana, amb 60.000€, ha estat per a David Nel·lo (Barcelona, 1959) per la novel·la *Les amistats traïdes*. El jurat ha destacat l'originalitat del plantejament, que tracta dels mecanismes de la creació, l'ofici de traductor i una reivindicació clara que l'obra d'un traductor és un veritable acte creatiu. El jurat també ha destacat que mantenia la tensió narrativa durant tota l'obra i que fins i tot al final anava en *crescendo*. I n'ha

destacat l'ambició estilística.

La novel·la gira al voltant de dos protagonistes, un traductor, Salvador Togores, que se'n va a Suïssa a passar unes setmanes en una residència per a traductors. Això s'esdevé quan fa ben poc de la mort del seu pare. Quan arriba a Suïssa descobreix que hi ha molta expectació pel retorn d'un escriptor d'èxit, en Bachtel, que havia estat a Barcelona i es coneixien, perquè les seves famílies tenien amistat. Una nit, com si dels contes de les *Mil i una nits* es tractés, Bachtel explica a Togores alguns dels secrets

David Nel·lo (dreta), guanyador del premi Sant Jordi, amb el vice-president d'Òmnium, Marcel Mauri. ALBERT SALAMÉ

fosc del seu èxit, que fins llavors eren tot un misteri.

David Nel·lo ja coneix l'èxit de la Nit de Santa Llúcia, perquè l'any 2010 va guanyar el premi Folch i Torres de narrativa infantil amb la novel·la *Ludwig i Frank*. I en narrativa per a adults, Nel·lo ha guanyat altres premis abans: el Prudenci Bertrana, el Roc Boronat i el Marian Vayreda. S'han presentat 59 originals al premi.

Lluís Calvo, silenci i introspecció

El premi de poesia Carles Riba ha estat per a Lluís Calvo, amb el llibre *L'espai profund*. Josep Lluç, que en serà l'editor i també ha estat membre del jurat, ha destacat que enguany havia estat un gran any de poesia, perquè entre els 44 originals n'hi havia tres que eren obres d'un nivell altíssim. I finalment el jurat s'ha decantat per aquest poemari

de Lluís Calvo, que, segons que ha dit Lluç, és una obra cohesionada i treballada poema a poema. Un treball de despulament i depuració. Els poemes són curts, esmolats, on juga amb la paradoxa i construeix imatges il·luminadores, al servei d'una concepció global que va en la línia de la meditació i amb molta càrrega filosòfica i espiritual. Entre la temàtica que toca, hi ha la preocupació pel temps, per l'amor, la llibertat, una recerca del silenci i els boscos com a imatge que s'enfronta a un món ple de soroll, mercadeig, notícies falses...

Lluís Calvo ha explicat que *L'espai profund* era l'altre extrem de l'anterior poemari seu, publicat enguany a Jardins de Samarcanda, *Ancstral*, que és marcat pel poema llarg. 'A *L'espai profund* he fet un treball febril de contenció, de buscar les petites coses, de deslliurar-me d'allò super-

flu, també amb una connexió espiritual amb la divinitat i amb referències a la Grècia clàssica, buscant finals que deixin sense respiració.'

El poeta ha explicat que els poemes els va escriure entre una estada al Pirineu i un viatge a l'Himàlaia, a l'Annapurna, al Nepal.

Carlota Gurt, una 'opera prima'

La descoberta d'aquesta Nit de Santa Llúcia ha estat la traductora Carlota Gurt, que ha debutat en la narrativa breu amb *Cavalcarem tota la nit*, que conté tretze contes que li han valgut el premi Mercè Rodoreda. El jurat ha destacat la voluntat d'estil d'uns contes que tenen com a nexa d'unió les relacions humanes. Ha destacat la profunditat psicològica tan interior dels personatges com la que genera al voltant dels entorns.

És la primera obra de ficció que publica. Carlota Gurt (Barcelona, 1976) es dedica a la traducció, però la seva trajectòria acadèmica és impressionant: Comunicació Audiovisual (UAB), Ciències Empresarials (UOC), Humanitats (UOC), Estudis de l'Àsia Oriental amb itinerari de xinès (UOC), i Traducció i Interpretació amb les combinacions alemany/anglès a català (UVIC), a més d'un MBA especialitzat en mitjans de comunicació (URL). Ha treballat en l'àmbit de les arts escèniques, com a cap de producció i ajudant de direcció de la companyia la Fura dels Baus i d'ajudant de direcció del Temporada Alta del 1998 al 2010.

Gurt ha explicat que el títol, *Cavalcarem tota la nit*, remet a un poema de Rilke, poeta que li agrada molt. També ha dit que en un principi, l'aplec de contes tenia un altre títol,

Els guanyadors. ALBERT SALAMÉ

‘Murs de contenció’, ‘perquè tots en tenim, de murs de contenció, i de vegades tremolen per la tensió o d’altres raons i a vegades es trenquen. I tots els contes tenen aquests trencaments, que són diferents uns dels altres.’

Lluís Prats, contra el ‘bulling’ i sobre l’amistat

El premi Folch i Torres de narrativa per a nois i noies ha estat per a Lluís Prats (Terrassa, 1966) i la novel·la *Estimat monstre*. El jurat ha destacat que era un cant a l’amistat. I Prats ha explicat que era la història de l’amistat que es crea entre l’Abel, un nen esgarriat que coneix per casualitat en Gabriel, un jove que ha estat reclòs vint-i-cinc anys a casa, perquè té una malaltia, gegantisme (fa 2,78 metres i pesa 300kg). Al poble li diuen monstre. Però darrere aquesta façana, s’hi amaga un jove sensi-

ble, lector de poesia, i tot això ho transmetrà a l’Abel. L’amistat els farà superar les seves pors i afrontar l’assetjament escolar, que tots dos han patit.

Toni Mata, una distopia

El premi Joaquim Ruyra de literatura juvenil ha estat per a Toni Mata (Sabadell, 1982), amb *Nascuts per ser breus*. Una distopia despietada sobre la immortalitat i la sobre població del planeta. Matas ha explicat: ‘La nostra societat té maneres molt polides de reprimir i també té maneres de deixar morir moltes persones en altres llocs del món, per mantenir el nivell de vida. Em vaig preguntar què podria passar quan es pogués aturar la degradació de les cèl·lules i allargar la vida indefinidament. El llibre presenta un món on això s’ha aconseguit i la vida no ha millorat per a tots, perquè d’aquesta

descoberta científica només se’n poden beneficiar els rics, que han creat la ciutat eterna, mentre els pobres viuen en suburbis, en ciutats breus i es troben esclavitzats cultivant unes plantes d’on s’obté la substància necessària per al fàrmac. Quan hi ha sobre població, el suburbi menys productiu s’extermina. Però en aquest context cruel, hi ha un grup de breus que es revelen.’

També s’atorguen dos premis més, que es van fer públics fa pocs dies: el premi internacional Joan B. Cendrós, que vol reconèixer iniciatives que han contribuït a la internacionalització de la llengua, la cultura i la nació catalanes, ha recaigut a Paul B. Preciado per l’article publicat al diari francès *Libération* el 18 d’octubre ‘Hors les murs’. Preciado situa la condemna contra els dirigents polítics catalans en un

context global de perversió de totes les formes de dissidència. Preciado, referent de la teoria *queer* i els estudis de gènere a escala global, és una persona vinculada a Barcelona i Catalunya.

L’altre premi és el Muriel Casals de comunicació. S’ha reconegut els serveis informatius de Betevé per la cobertura de les tensions entre manifestants i policia arran de la sentència del 14 d’octubre. El jurat n’ha destacat les novetats en el format, basat en la proximitat, la innovació, la immediatesa i el compromís amb el deure d’informar i la funció social del periodisme. Alhora, el jurat també ha volgut fer una menció de reconeixement a tots els periodistes ferits per les càrregues policials mentre exercien el seu deure d’informar durant les mobilitzacions postsentència.

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 9-13 de desembre

Divendres 13.

Joaquim Forn: 'Ens mereixíem el tercer grau'

PC

Dimecres 11.

Joel Díaz: 'Tinc un odi visceral a l'estat espanyol, però si som independents farem un país de merda'

ALBERT SALAMÉ

Dimecres 11.

Despullar les màscares de Víctor Català

vw

JOAQUIM FORN

‘Ens mereixíem el tercer grau’

Entrevista a la presó dels Lledoners ·
Anuncia que considera acabada la seva
activitat política a la primera línia

JOSEP CASULLERAS NUALART

Amb l'entrada a la presó dels Lledoners aquest dijous queda enrere el brogit de les tertúlies radiofòniques traient fum arran de la darrera polèmica entre Junts per Catalunya i ERC sobre la classificació en segon grau dels presos polítics condemnats pel Suprem. A dins hi ha molt silenci. Avui no hi ha visites dels familiars dels reclusos, i tenim una estona de locutori amb Joaquim Forn, amb qui volíem parlar de les seves impressions del judici, que ha relatat en el darrer llibre, de l'impacte de la declaració de Traperó, de Xavier Melero, del Tsunami... Però és clar que el primer motiu de conversa és el segon grau.

‘Encaixem en el tercer’, diu Forn a l'altra banda del vidre. Tant ell com Josep Rull, que ve a saludar un moment després d'haver parlat amb uns altres periodistes al locutori del costat, deixen clar el desacord amb aquesta decisió de la junta de tractament de la presó que ara haurà de ratificar la Secretaria de Mesures Penals del Departament de Justícia. Forn no vol fer més sang amb ERC, i fa via en aquesta qüestió. Parlem també de la sentència, dels deu anys i mig de presó i d'inhabilitació, que deplora, i que veu si més no com una referència, un horitzó que ni tan sols va tenir durant dos anys de presó preventiva. La condemna també li delimita l'acabament de la seva vida política en primera línia. Se'n va enretirar quan va pensar que Llarena el deixaria en llibertat, però el jutge volia humiliació, renúncia ideològica, i va tornar a ser candidat. Ara veu clar que hi ha un punt final, però sense renunciar als seus principis ni al compromís amb el país.

—Us han classificat en segon grau. Què en penseu?

—Això no són matemàtiques. Cert que el segon grau obre un camí; però també podia haver estat el tercer grau. Em sap greu, perquè en aplicació estricta de la llei, segons ens remarquen els nostres advocats, ens mereixíem el tercer grau. Diu que es donen poques vegades amb condemnes llargues, però també és ex-

Vaig rebre la sentència amb serenitat perquè el cap de setmana anterior els mitjans ja avançaven per on podia anar la resolució final

Hem tingut la sensació de viure dos judicis paral·lels i que la sentència ja s'havia decidit feia temps

cepcional la nostra situació. No som presos normals, no té sentit que entrem en la roda normal, i això s'havia d'haver reflectit en una classificació de tercer grau.

—Amb el segon grau us queda l'opció de l'article 100.2 ...

—Sí, de fet jo demà ja podria demanar el 100.2. Però ha de quedar clar que en cap cas es tracta d'un benefici penitenciari, es tracta d'una fórmula de compliment de la condemna, tal com marca la llei. Com també ho serà, si arriba el cas, la via de l'aplicació de l'article 100.2 del reglament penitenciari.

—El 100.2 permet flexibilitat en el segon grau per a poder fer sortides si teniu feina, per exemple. N'heu cercat, de feina?

—Sí, ja fa dies que em moc, i és clar que algun dia m'hauré de reincorporar al mercat laboral.

—Però quines coses us demanen els psicòlegs, educadors socials i més funcionaris de la junta de tractament per a decidir sobre la vostra situació?

—Fa unes setmanes que ens van fer les entrevistes la psicòloga, la treballadora social, la jurista i l'educadora. A partir d'aquí les tècniques van preparar uns informes que van elevar a la junta de tractament, que va fer la seva proposta. Es valora la personalitat, l'història delictiva, el medi social, la integració.... Aquests són alguns dels elements que determinen la classificació. I les preguntes que ens feien eren sobre la família, si tinc família a càrrec, si tinc casa pròpia, possibilitat de trobar feina... I compleixo totes les condicions per al tercer grau.

—Acceptaríeu un indult?

—L'indult jo no el demanaré. Si algú el demana, veurem amb quines condicions, perquè jo no demanaré ni permís ni perdó. Nosaltres hem optat per la via de l'amnistia, però si he de complir la pena la compliré. El que no faré és renunciar als meus drets.

—I l'amnistia?

—Sí que l'acceptaria. És una proposta

compartida amb altres forces polítiques independentistes amb representació al Congrés de Diputats. L'amnistia esborra el delictes, reconeix el conflicte polític i abasta totes les causes obertes.

—Què us va passar pel cap quan vaureb la sentència?

—Vaig rebre la sentència amb serenitat perquè el cap de setmana anterior els mitjans ja avançaven per on podia anar la resolució final. Costa de dominar totes les emocions i sentiments que afluïren en aquell moment. Abans ja havia escoltat les sentències de Jordi Turull i de Josep Rull. Per una banda t'adones del cop que significa la sentència, però per una altra penses que el patiment, l'espera s'ha acabat i que s'obre una nova etapa, s'obren nous horitzons. Fins al cap d'uns minuts no vaig processar que m'havien absolt del delictes de malversació i que la pena imposada era de 10 anys i 6 mesos, no de 10 anys com havia entès primer. El resultat de mesos de presó i d'un llarg judici fineix en els breus minuts que et notifiquen la sentència.

—El judici va servir de res?

—Ningú no dubtava que jugàvem a camp contrari, però sempre hem entès la presó i el judici com una oportunitat per a explicar-nos, per a fer arribar la nostra veu. D'aquest punt de vista el judici ha estat útil. No ho ha estat del punt de vista estrictament jurídic, perquè les nostres proves, els testimonis de les defenses, els arguments que hem aportat no han tingut cap pes a l'hora de redactar la sentència. La fiscalia ha mantingut en tot moment el delictes de rebel·lió. Hem tingut la sensació de viure dos judicis paral·lels i que la sentència ja s'havia decidit feia temps.

—El vostre advocat, Xavier Melero, critica la sentència, però diu que el judici va ser just.

—Jo ho veig diferent. Els arguments de Melero són coincidents amb els d'Amnistia Internacional, però crec que algunes de les actuacions del Suprem durant el judici oral són denunciabls. No perme-

*Quan has viscut
determinades
situacions les
grans diferències
es minimitzen i les
petites desapareixen*

tre de contrastar les declaracions dels testimonis de la Guàrdia Civil i CNP amb els vídeos de les defenses podria vulnerar el principi de contradicció entre els testimonis. També entenc que en la fase d'instrucció hi ha hagut irregularitats que ens obriran la porta a futures actuacions davant la justícia europea. El jutge Llarena en una de les resolucions que em denega la llibertat provisional al·ludeix al manteniment de les meves idees polítiques.

—N'esteu satisfet, de la defensa de Melero, vist el resultat? Canviàrieu el tipus de defensa en el judici?

—Melero ha fet una bona feina, ha fet el que havia de fer, argumentar jurídicament que no hi havia ni rebel·lió, ni sedició ni malversació. La rebel·lió ha decaïgut i he estat absolt de malversació. Crec que la seva defensa ha estat impecable encara que la sentència deixi molt a desitjar.

—Diu Melero que us va deixar llegir el text del seu llibre abans de publicar-lo. Us va sorprendre?

—Sí, vaig llegir el llibre abans no fos enviat a la impremta. Vaig matisar algunes de les nostres converses, no vaig opinar sobre res més, sóc respectuós amb la seva manera de pensar i les seves opinions po-

lítiques. No puc dir que em sorprengué, fa molts anys que ens coneixem i sé com pensa. Que des d'una posició constitucionalista defensés contundentment que les acusacions sobre rebel·lió de la fiscalia no tenien ni cap ni peus és positiu.

—La declaració de Trapero segurament va ser el vostre dia més difícil al judici. Com ho va viure?

—Va ser un dia difícil per a tots els acusats. Sabíem que la declaració del major Trapero era important i la vam seguir amb atenció. Tal com explico al llibre, va ser intensa emocionalment. El major va fer una defensa del cos de policia i de l'actuació el Primer d'Octubre en què evidenciava les diferències en els criteris d'actuació entre els cossos policials espanyols i els Mossos. Va fer una intervenció documentada i ben argumentada desmuntant les tesis de la fiscalia sobre la inacció i l'incompliment dels manaments judicials. Després de la seva llarga declaració tots els advocats de la defensa van coincidir que havia estat determinant per a desmuntar la rebel·lió.

—Enric Millo. Per què penseu que va fer aquella declaració tan agressiva i ressentida?

—Vam veure un personatge amb poca talla moral. Cadascú pot tenir les idees polítiques que vulgui, però intentar mentir i tergiversar els fets amb l'única voluntat de fer mal a persones que coneix, que sap que rebutgen la violència, em va semblar indigne. Va fer el ridícul amb allò del Fairy i va demostrar no tenir cap escrúpol. Cap mala experiència personal no justifica una declaració com la que va fer.

—Els presos van fer molta pinya durant el judici, a Soto del Real. Aquella cohesió ha continuat després?

—La presó i el judici ens ha unit. Hem viscut moments durs i amb molta tensió. Estar units, donar-nos suport, animar-nos els uns als altres ens ha donat força per a superar els moments més complicats. Quan has viscut determinades situacions les grans diferències es minimitzen i les petites desapareixen. Podem discutir i fins i tot no compartir determinades estratègies, però hi ha uns llaços entre nosaltres que seran difícils de trencar. Al meu llibre explico alguns moments de felicitat que compartíem en ple judici o a la presó. Són moments bonics que no oblidarem.

—Carme Forcadell i Dolors Bassa han estat més oblidades. Què els diríeu?

—Sempre els hem mostrat la nostra admiració. Totes dues tenen una gran fortalesa. No és igual estar set persones juntes en un mòdul on sempre pots trobar algú amb qui recolzar-te que estar soles en una presó. Si una persona de fora es pot fer càrrec de la diferència, quan has viscut dins una presó encara en prens més consciència. Elles no tan sols aguanten aquesta dificultat sinó que ajuden i s'impliquen en el dia a dia del seu mòdul. És una actitud que demostra la seva categoria humana. Tots nosaltres guardem un gran record dels mesos que vam ser junts al judici.

—Enteneu que Amnistia Internacional demani l'alliberament de Sànchez i Cuixart però no el vostre? Us dol?

—Hi ha aspectes de l'informe d'Amnistia Internacional que no comparteixo. No em dol que només exigeixin l'alliberament de Jordi Sànchez i Jordi Cuixart. Entenc que aquesta organització es fixa en les dues persones que no ocupaven cap càrrec de govern i molts dels arguments que utilitza també són vàlids per als consellers i conselleres que som a la presó. Organitzacions com el grup de treball sobre detencions arbitràries de l'ONU sí que ha estat explícit sobre la llibertat de tots els presos polítics.

—Què en penseu, de la reacció de la gent després de la sentència?

—N'estem molt agraïts. La reacció de la gent ha estat magnífica des del moment que vam entrar a la presó i d'això ja fa més de dos anys. Mai no ens hem sentit sols. Després de la sentència encara s'ha accentuat més. Hem vist actes que ens han emocionat, la manifestació al carrer de la Marina, les Marxes per la Llibertat, tants i tants actes arreu de Catalunya, tantes mostres de solidaritat que no podem agrair mai prou.

—Què us semblen les accions del Tsunami Democràtic?

—L'acció de l'aeroport o la de la Jonquera van anar en la línia del que hem demanat

Joaquim Forn, durant el judici contra el procés. ACN

sempre nosaltres, que és que es faci des del pacifisme i la protesta no violenta.

—I com a culer, com la veieu, la convocatòria el Barça-Madrid?

—De la mateixa manera, l'acció prevista al Camp Nou és positiva, pensant en la mobilització permanent. Jo crec que la gent que anirà al partit també pot ser activa, i si li demanen coses les farà, sempre que el partit es pugui desenvolupar amb normalitat, i entenent que el concepte de normalitat és força ampli. Però s'han d'aprofitar els esdeveniments com aquests, amb la difusió que tenen a tot al món.

—Què en penseu, de les accions dels Mossos després de la sentència?

—Els Mossos han decidit d'obrir una investigació d'algunes de les seves actuacions durant els dies posteriors a la sentència. Crec que és una decisió encertada que aporta transparència i que servirà per a millorar les actuacions en el futur. S'han obert expedients i caldrà esperar els resultats d'aquestes inves-

tigacions internes. No comparteixo que alguns sectors intentin de posar en dubte el cos dels Mossos d'Esquadra. Tenim una gran policia, com es va demostrar durant els atemptats del 17 d'agost i les crítiques generalitzades només ajuden els qui desitgen que els Mossos siguin intervinguts per l'estat i que perdem les competències en matèria de seguretat.

—I la policia espanyola?

—La policia espanyola no solament no fa cap investigació sobre l'actuació policial, sinó que s'ha mostrat satisfeta de les actuacions postsentència. És evident que hi ha una gran diferència en les cultures de gestió i d'intervenció dels dos cossos policials.

—Miquel Buch ha estat a l'altura de la situació?

—El conseller Buch ha gestionat una situació complicadíssima; és molt fàcil de criticar des de la barrera. Segons què hagués fet, l'estat hauria pogut intervenir els Mossos. A més, el conseller ha comparegut davant el parlament, ha

donat explicacions sobre l'actuació policial i ha anunciat l'obertura d'expedients d'investigació.

—La resposta institucional a la sentència us ha decebut?

—No n'estic satisfet, n'esperava més. Comparteixo les paraules que va dir Dolors Bassa. La manca d'unitat entre els partits i les estratègies excessivament taticistes han debilitat la resposta política de les institucions. El Primer d'Octubre es va tirar endavant amb determinació i unitat política, és urgent de recuperar-la si volem continuar avançant.

—L'independentisme ha de fer possible la investidura de Pedro Sánchez?

—Dependrà de les condicions. Sóc favorable a seure i parlar, això és el que reclamem i ara per ara Sánchez s'ha negat a fer-ho. És inconcebible que el president del govern espanyol es negui a parlar amb el president de la Generalitat, que ni tan sols li agafi el telèfon. Més enllà de les negociacions amb els partits, cal reiniciar el diàleg polític entre els governs, cal poder parlar sense límits de qualsevol tema que les parts vulguin exposar. Aquesta és la primera condició per a iniciar un diàleg sincer i creïble.

—Què en penseu de Pedro Sánchez i del seu discurs en la campanya del 10 de novembre?

—Molt decebedor. Va passar d'un discurs moderat i conciliador durant la campanya de les eleccions del 28 d'abril a un discurs desfermat contra l'independentisme que superava sovint el discurs del PP. Ha demostrat que vivia en un núvol i que estava cegat per les enquestes que li havien venut. Després de la repetició electoral, el PSOE té menys diputats, Vox s'ha convertit en la tercera força política i necessita l'abstenció d'ERC per a superar la investidura.

—Es pot pactar amb qui ha fet possible que us condemnessin per sedició?

—S'ha de parlar amb tothom, fins i tot amb els qui t'han condemnat i perse-

guit. La història en va plena d'exemples. Mandela va seure i va parlar amb els qui l'havien tingut tancat vint-i-set anys, va parlar i va negociar amb els botxins del seu poble. Fa més de vint-i-cinc mesos que sóc a la presó i en sortiré amb unes conviccions més fermes, però alhora sense cap rancúnia. Crec en la via del diàleg i la defensaré en qualsevol circumstància.

—Els presos han de ser objecte de negociació entre el govern català i l'espanyol?

—La negociació no pot eludir la situació política i judicial que es viu a Catalunya, no podem eludir l'existència de presos polítics i d'exiliats. Una altra cosa és que els presos es converteixin en el centre de la negociació. Penso que seria un error: el conflicte polític entre Catalunya i Espanya va més enllà dels presos.

—Continuareu fent política quan sortiu de la presó?

—La meva activitat política tal com l'he desenvolupat fins ara s'ha acabat. No tan sols per la inhabilitació de deu anys i mig que m'han imposat sinó perquè considero que des del punt de vista de la política institucional ja he fet allò que havia de fer. Ara és el moment que unes altres persones agafin el nostre relleu. És un fet que visc amb absoluta normalitat. Una altra cosa és que col·labori i m'impliqui en projectes polítics o socials. Tinc consciència política d'ençà que tenia dotze anys i tinc uns ideals que no abandonaré. Hi ha moltes maneres de participar, de ser actiu i comprometre's amb el país.

—Al llibre expliqueu que heu anat trobant la manera de gaudir de bocins de felicitat, malgrat l'empresonament. On els podeu trobar ara, aquests moments?

—A totes les presons on he estat hi he trobat bones persones, gent de qui podia aprendre. He descobert grans dosis d'humanitat i solidaritat. Els moments feliços hi són, cal saber-los trobar: una conversa passejant pel pati, donar un cop de mà a algú que el necessita, un somriure, unes paraules a companys que estan sols.... hi ha molts bocins de felicitat que es poden viure dins una presó. ■

El Primer d'Octubre es va tirar endavant amb determinació i unitat política, és urgent de recuperar-la si volem continuar avançant

La meva activitat política tal com l'he desenvolupat fins ara s'ha acabat

Per Nadal, un pas de pardal. UNSPLASH

‘Santa Llúcia, un pas de puça’: quinze refranys per a fer créixer el dia

JORDI BADIA I PUJOL

Diu la tradició que avui, Santa Llúcia, el dia es comença a allargar, però no és ben bé cert · Us presentem les dites més populars sobre l’allargament del dia, del desembre al juny

Avui és Santa Llúcia i la dita popular diu que el dia comença a créixer. Si bé és cert que el sol es pon una mica més tard que ahir, també ha sortit una mica més tard. Comptat i debatut, doncs, encara no creix. L’allargament és més perceptible de Reis endavant, quan la gent diu aquella fra-

se: ‘Ara ja s’hi coneix, amb el dia.’

El nostre refranyer és molt ric en dites sobre el creixement (i l’escurçament) del dia, sobretot els mesos de desembre, gener i febrer. N’hem triades una quinzena.

Per Santa Llúcia, un pas de puça

És el 13 de desembre. Al matí

el dia es continua escurçant (el sol surt a les 8.09, un minut més tard que no pas ahir), però al vespre s’allarga un xic (el sol es pon a les 17.23, un minut més tard que no ahir).

Per Nadal, un pas de pardal

25 de desembre. Al matí el dia encara s’escurça (es fa de dia a les 8.16), però el sol guanya terreny al vespre (es pon a les 17.28).

Variants: Per Nadal, el dia s’estira un pam; Per Nadal, creix el dia un pas de gall; El dia no creixerà fins que Jesús no naixerà; El dia creixerà quan Jesús naixerà.

Per Sant Esteve, un pas de llebre

26 de desembre. Segons el *Calendari del pagès*, no hi ha diferència d’insolació entre Nadal i Sant Esteve.

Per Ninou, un pas de bou

Primer de gener, Cap d’Any o Ninou (és a dir, ‘any nou’). El dia encara s’escurça al matí, però ja creix força per l’altre cap (el sol surt a les 8.18 i es pon a les 17.33)

Variants: Per Cap d’Any, el dia s’allarga un pam; Per Ninou s’allarga el dia, però no s’allarga el sou; Per Any Nou, el dia s’estira un sou; El dia no es mou fins per Ninou.

Pels Reis, un pas de vell

6 de gener. Al matí, el dia no va ni endavant ni enrere, però al vespre continua avançant (el sol surt a les 8.18 i es pon a les 17.37)

Variants: Per Reis, un pas d'anyells; Per Reis, un pas de camell; Pels Reis, el dia creix, i ruc qui no ho coneix; Pels Reis el temps creix i el fred neix.

Per Sant Antoni, un pas de dimoni

17 de gener. El dia ja ha guanyat una mica de terreny al matí i molt al vespre (el sol ix a les 8.15 i es pon a les 17.49).

Variants: A Sant Anton, un pas de bou; Per Sant Anton, a les cinc hi ha sol; Per Sant Antoni Abat, mitja hora per cap; Per Sant Antoni de gener, a les cinc el sol veurè; Per Sant Antoni del porquet, a les cinc ja es veu solet.

Per Sant Sebastià, un pas de marrà

20 de gener. No acabem de saber veure la diferència entre els passos dels dimonis i els dels marrans, però el cas és que en tres dies hem guanyat cinc minuts de claror: el sol ix a les 8.13 i es pon a les 17.52.

Variants: Per Sant Sebastià, cent passes de ca; Per Sant Sebastià, un pas de milà; Per Sant Sebastià, una hora més de dia hi ha; Per Sant Sebastià, ruc serà qui no se n'adonà.

Per Santa Agnès, una hora més

21 de gener. La percepció popular és que el dia s'ha allargat una hora, però segons el *Calendari dels pagesos* tan sols dura vint-i-set minuts més que un mes enrere: el sol surt a les 8.13 i es pon a les 17.54.

No acabem de saber veure la diferència entre els passos dels dimonis i els dels marrans, però el cas és que en tres dies hem guanyat cinc minuts de claror

Per Sant Vicent de la Roda, creix el dia una hora

22 de gener. En un dia, guanyem dos minuts de sol: surt a les 8.12 i es pon a les 17.55. Sant Vicent Màrtir (o de la Roda, o de la Mola, o d'Osca, o de Saragossa) és el patró de València. Morí martiritzat en aquesta ciutat el 22 de gener de l'any 304 o 305.

Variants: Per Sant Vicenç de la Roda, el dia allarga una hora; Per Sant Vicenç, el sol entra pels torrents. A la comarca de la Ribera, tenen una dita pròpia per a aquesta diada: Per la fireta, una horeta; la 'fireta' és la Fira de Guadalupe, que es fa aquest dia en honor de sant Vicent Màrtir.

Per Sant Pau, una hora hi cau

25 de gener. Un mes just després de Nadal, el dia s'ha allargat

Per Sant Antoni, un pas de dimoni. vw

La nit de Sant Joan, la més curta de l'any. ALBERT SALAMÉ

gat trenta-vuit minuts (tot i que la dita popular ho 'arrodoneix' a una hora). Ara el sol surt a les 8.09 i es pon a les 17.59.

Darrer dia de gener, una hora més ja té; qui la vulgui ben comptar hora i mitja hi trobarà

31 de gener, Sant Joan Bosco. El sol surt a les 8.04 i es pon a les 18.07. Aquesta dita palesa que a l'hora de comptar el temps de sol guanyat no ve d'aquí, que no cal mirar prim. El dia no ha crescut pas una hora, però si ho volem 'ben comptar' hi veurem una hora i mitja i tot. En poques dites com aquesta traspua tant la ironia refranyera.

Variant: A darrers de gener, una hora hi és, i si ho mires bé, una i mitja també.

Per la Candelera, una hora entera

2 de febrer. El dia de la Presentació del Senyor o la Pu-

rificació de la Mare de Déu, que s'escau quaranta dies després de Nadal. La tradició diu que s'ha de desmuntar el pessebre i és quan es tanca el cicle de Nadal. El sol continua avançant: ix a les 8.02 i es pon a les 18.09. La paremiologia hi continua comptant una hora.

Variants: Per la Candelera, una hora sencera; Per la Candelera, una hora endavant, una hora endarrere.

Per Sant Blai, un pas de cavall

3 de febrer. El sol surt a les 8.01 i es pon a les 18.10. De la puça de Santa Llúcia al cavall de Sant Blai, el dia s'ha allargat cinquanta-cinc minuts.

Per Sant Maties, iguals són les nits que els dies

Antigament, se celebrava el 24 de febrer (ara, el 14 de maig). També és anomenat Macià. Tant l'un nom com l'altre han donat refranys

Els mesos de març, abril i maig, quan el dia es va allargassant, han deixat pocs refranys d'aquest àmbit

semblants. Aquest dia el sol surt a les 7.34 i es pon a les 18.36, de manera que la dita no és exacta: la nit encara és una hora més llarga que no pas el dia.

Variants: Per Sant Maties, tant de nits com de dies; Per Sant Macià, tanta nit com dia hi ha.

Els mesos de març, abril i maig, quan el dia es va allargassant, han deixat pocs refranys d'aquest àmbit. I pels volts de Sant Joan (La nit de Sant Joan, la més curta de l'any) ja comencem a veure dites que parlen de l'escurçament del dia, com ara aquest, amb què tanquem el recull:

Del juny endavant, el dia es va escurçant

Variants: Del juny enllà, el dia comença a baixar; Del juny enllà, el dia es comença a escurçar; Juny acabat, dia escurçat. III

L'article 100.2, la possible via de sortida dels presos polítics a curt termini

Presos polítics La classificació en segon grau impedeix que puguin accedir a 36 dies de permís anual fins que no hagin complert una quarta part de la condemna

ROGER GRAELLS FONT

Els presos polítics continuaran empresonats i sense accés als permisos prevists al reglament penitenciari fins que no hagin complert una quarta part de la condemna. Van decidir-ho ahir els tècnics de les juntes de tractament de les presons dels Lledoners, del Puig de les Basses i del Mas d'Enric, en una proposta de classificar-los en un segon grau –presa sense unanimitat. Ara la Secretaria de Mesures Penals, Reinserció i Atenció a la Víctima del Departament de Justícia l'ha de ratificar en un termini de dos mesos. La fiscalia encara podria recórrer contra aquest segon grau al jutjat de vigilància penitenciària.

Si es confirma aquesta classificació, els presoners polítics només podran accedir als permisos penitenciaris quan hagin complert una quarta part de la condemna. Tindrien accés a 36 dies anuals de permís, sempre que no els haguessin obert cap expedient disciplinari, si ho decideixen les juntes de tractament. Aquests organismes els formen un jurista, un psicòleg, un treballador social i un educador, a més d'un representant de l'administració, que hi té vot de qualitat. És a dir, l'obtenció dels permisos no és automàtica, sinó una decisió subjectiva d'aquestes juntes.

Jordi Sánchez i Jordi Cuixart, condemnats a nou anys, podrien obtenir els primers permisos el mes vinent, el gener del 2020. Joaquim Forn, condemnat a deu anys

Una pintada de 'Llibertat' a la carretera que duu al Puig de les Basses. RG

Una pintada de 'Democràcia' a la carretera que duu al Mas d'Enric. ACN

i mig, complirà la quarta part de la condemna el juny del 2020. Josep Rull, condemnat també a deu anys i mig, l'octubre del 2020. Carme Forcadell, amb onze anys i mig de pena, l'octubre del 2020. L'horitzó per a Jordi Turull, Raül Romeva i Dolors Bassa, amb penes de dotze anys, és el febrer del 2021. Finalment, Oriol Junqueras no podria obtenir permisos fins l'octubre del 2021 perquè la seva condemna és de tretze anys. La diferència entre Forn i Rull, amb la mateixa condemna, rau en el fet que Forn ha acumulat més temps empresonat preventivament.

El secretari de Mesures Penals, Reinserció i Atenció a la Víctima, Armand Calderó, va dir ahir que es podria considerar l'aplicació de l'article 100.2 quan es faci una segona avaluació tècnica. De fet, la classificació dels presoners es revisa cada mig any –o abans,

si es considera oportú. No es descarta que d'ací a pocs mesos puguin obtenir el tercer grau, considerat un règim de semilibertat que permet de tenir 48 dies anuals de permís i sortir de la presó durant el dia per anar a treballar i tornar-hi a la nit; han de passar vuit hores a la presó, pel cap baix.

Així mateix, hi ha un altre article –el 86.4– que estableix que els presoners poden sotmetre's voluntàriament a un mecanisme de control telemàtic per estar més de vuit hores fora de la presó.

Què implica el 100.2?

L'article 100.2 del reglament penitenciari és una via extraordinària que no pot ser impugnada al Tribunal Suprem espanyol. La Direcció General de Serveis Penitenciaris pot decidir d'aplicar-lo als presos polítics per a flexibilitzar les condicions del segon grau. És l'article, per

exemple, que es va aplicar fa pocs mesos a Oriol Pujol. El 100.2 combina graus diversos, és d'aplicació immediata i ha de rebre el vist-i-plau del jutge de vigilància penitenciària. També pot ser objecte de recurs per la fiscalia i l'última paraula la tenen les audiències provincials.

Aquesta mesura es basa en un programa específic, anomenat 'programa individualitzat de tractament' (PIT) que les juntes de tractament elaboren una volta es confirma el grau dels presos. Generalment, recull un seguit d'activitats per a ajudar l'intern a avançar cap a la reinserció social. El presoner no ha de signar el PIT obligatòriament. Segons fonts del Departament de Justícia, probablement les juntes de tractament orientaran els PIT dels presos polítics cap a la cerca de feina a l'empresa privada, atès que han

estat inhabilitats per a tornar a exercir càrrecs públics. Les mateixes fonts diuen que qualsevol pres pot signar el PIT i alhora deixar clar que està en desacord amb el delicte pel qual ha estat condemnat; o bé no signar-lo i igualment deixar-se orientar per la junta de tractament.

Cuixart ja ha dit que no té pas intenció de signar el PIT. En una entrevista a VilaWeb la setmana passada, deia: 'Què he de fer, jo ara? Curssets per a aprendre'm la constitució? No necessito cap programa per a rehabilitar-me. Rehabilitar-me de què? Només faltaria. I tampoc no penso renunciar al tercer grau, entre més, perquè no depèn de mi. Te'l donen, o no, vulguis o no vulguis. D'aquesta manera denunciem el fet que alguns altres presos sí que s'hi apuntin, a la rehabilitació? Doncs no. Al contrari. Legítimem del tot les seves accions. Que quedi clar també.'

Pintades de 'Llibertat' a la carretera que duu als Lledoners. ALBERT SALAMÉ

Discrepàncies entre els partits independentistes

Els socis de govern van expressar visions diferents sobre aquesta qüestió, quan es va saber la decisió. El vice-president primer del parlament, Josep Costa (JxCat), va assegurar que la classificació en tercer grau era possible. 'No és cap excarceració, és una manera de complir la pena. I en cas de dubte, s'havia d'haver optat per la mesura menys lesiva i que menys perjudiqués els presos', va dir. Quant a ERC, Sergi Sabrià va declarar que era una decisió tècnica de la junta de tractament i que estudiarien si recorrien contra la proposta o si sol·licitaven que s'activés l'article 100.2. Per la CUP, el diputat Carles Riera va criticar les discrepàncies entre JxCat i ERC perquè aparten el focus del tema central, l'amnistia i la llibertat: 'L'únic grau que

podem acceptar és l'amnistia i la llibertat.'

Ahir Pina va visitar Sànchez, Rull i Turull als Lledoners. En sortint, va dir: 'D'això no se n'ha de fer una guerra entre ERC i JxCat. Ha de quedar molt clar. Simplement passa que nosaltres veiem les coses d'una altra manera i uns altres les poden veure d'una altra manera.' Va afegir que espera que el Departament de Justícia rectifiqui la decisió de les juntes de tractament i classifiqui els presos polítics en tercer grau perquè hi ha les condicions per a fer-ho i perquè seria una decisió ajustada a dret.

Tanmateix, cal tenir en compte que la classificació en un tercer grau pot acabar a les mans del Tribunal Suprem espanyol. La fiscalia hi podria recórrer en contra, i aleshores la decisió recauria en un jutge de vigilància penitenciària.

El permís l'ha de concedir la junta de tractament i l'ha de ratificar el jutge de vigilància penitenciària

L'última paraula sempre la té el tribunal sentenciador.

L'article 117, una opció no tan favorable

Una altra opció que tenen els presoners classificats en segon grau per a sortir de la presó és l'article 117 del reglament penitenciari. És el que s'ha aplicat a Iñaki Urdangarín, cunyat del rei espanyol. Aquest article preveu sortides diàries que no excedeixin les vuit hores per a fer 'un programa concret d'atenció especialitzada' quan sigui necessari per al tractament i la reinserció social del presoner.

El permís l'ha de concedir la junta de tractament i l'ha de ratificar el jutge de vigilància penitenciària. Igual que amb el 100.2, només s'hi pot recórrer en contra a l'audiència provincial de torn i el tribunal sentenciador no hi té res a dir. ■

Els pares de Guillem Agulló, Carme Salvador i Guillem Agulló, amb l'actor que l'interpreta, Yanni Collado. ALBERT SALAMÉ

La història que els assassins de **Guillem Agulló** no podran silenciar

ARNAU LLEONART FERNÀNDEZ

Crònica del rodatge de 'La mort de Guillem', el nou film de Carlos Marqués-Marcet que retrata la lluita dels pares de Guillem Agulló per la memòria del seu fill

L'Institut Ciutat de l'Aprenent de València es va convertir ahir en el jutjat de Castelló on el 1995 es va decidir la vergonyosa absolució de quatre dels cinc assassins de Guillem Agulló. Una constatació més de la impunitat amb què l'extrema dreta es passejava pel País Valencià els anys noranta

i que encara cueja. Vint-i-sis anys després del crim, el film *La mort de Guillem* –que s'estrenarà la tardor del 2020 a TV3 i À Punt– homenatja l'empenta d'una família a qui van negar el dol per l'assassinat del seu fill i va plantar cara per la seva memòria. No va ser una baralla entre joves, com cridaven en alguns

poders polítics i mediàtics, va ser l'assassinat d'un noi independentista i antifeixista pel fet de ser-ho.

El director triat per a endinsar-se en la intimitat d'aquesta família ferida però lluitadora és Carlos Marqués-Marcet, especialista a retratar el coratge i la feblesa que ens fa persones. Director i guionista de films que li han fet acumular uns quants premis Gaudí i un Goya, com ara *10.000 km*, *Tierra firme* i *Els dies que vindran*, Marqués-Marcet veu l'encàrrec

rebut de les productores Som Batabat, SUICAFilms i Lastor Media com una oportunitat per a reivindicar la història d'aquell noi de qui va sentir parlar quan passava els estius a Vila-real i després va redescobrir en la militància en moviments socials. Per a ell ha estat clau la col·laboració de la família Agulló: 'Van obrir els calaixos de records d'en Guillem per a intentar ser el màxim fidels possible', explica. Una fidelitat que espanta. Carme Salvador, mare de Guillem, reconeixia haver

Els actors caracteritzats de Pedro Cuevas 'el Ventosa', Gerardo Mora, Juan Manuel Sánchez 'el Picha', José Cuñat 'el Pollo' i Francisco García 'el Mody'. ALBERT SALAMÉ

sentit un calfred després de trobar-se cara a cara al rodatge els actors caracteritzats del 'Komando Marchalenes IV Reich', la banda que va assassinar el seu fill.

'Fer la pel·lícula ha obert una mica la ferida, però la sang surt neta i val la pena', diu Guillem Agulló pare. Al seu costat hi ha Yanni Collado, que interpreta el seu fill. No és actor, ni tan sols afeccionat, però Marqués-Marcet volia que el paper el fes algú provinent dels moviments socials com ell, algú a qui bategui el cor pels mateixos valors que feien bategar el d'en Guillem. 'Hi ha una recerca d'algú que no hagi de recrear, sinó que vingui de partida. És molt difícil de ser específic quan actues', diu Marqués-Marcet, un director

que ja ha explorat les fronteres entre realitat i ficció rodant un embaràs en temps real a *Els dies que vindran*.

Collado, de vint-i-dos anys, té un paper molt curt –deu minuts de pantalla–, però representar una figura com la d'Agulló és una responsabilitat que ha lluit amb molt d'orgull. 'Ha estat un honor. Jo no sabia si fer de Guillem o no perquè és un referent. Qui és ningú per a fer de Guillem?', demana. Al final, hi ha pesat la voluntat de fer justícia i mostrar com era ell a tothom qui no el va arribar a conèixer. De primer, l'elegit per a fer aquest paper va ser un altre jove antifeixista, però va renunciar-hi per por de possibles represàlies de l'extrema dreta, una nova

Durant el rodatge han sentit més d'una volta la pressió ambiental de la ultradreta

mostra que la lluita contra la intolerància no ha deixat mai de ser necessària.

De fet, durant el rodatge han sentit més d'una volta la pressió ambiental de la ultradreta. Amenaces, crits que interrompen l'enregistrament, pintades d'esvàstiques a la casa on rodaven... Una sensació que el productor Rafa Molés va explicar amb claredat: 'Vaig comentar a Betlem Agulló, germana de Guillem, que tenia una certa sensació d'inseguretat per la pressió ambiental i pensava que haviem de reforçar la seguretat, però que em sabia greu perquè seria molestar l'ajuntament i la policia. I em va dir que justament això els havia passat a ells durant molt de temps. Que els havien fet sen-

Claqueta del film 'La mort de Guillem', en un moment del rodatge, l'11 de desembre. ALBERT SALAMÉ

tir la culpa a ells, tot i que els culpables eren els altres. Em va demanar que no ens féssim enrere, que els culpables dels assenyalaments i d'haver fet que algun actor tingués por eren ells, no nosaltres.' Segons que diu, això va donar més empena als productors per a fer el film.

El film *La mort de Guillem* forma part de 'La lluita continua', un ambiciós projecte per a reivindicar la seva figura que també inclou una novel·la escrita per Núria Cadenes, concerts, un cicle de conferències i una web que aplega tots els crims d'odi entre el 1990 i el 2020. Una iniciativa per a denunciar que la impunitat de l'extrema dreta encara és present, reivindicar la lluita antifeixista al país i

alertar sobre l'auge del discurs xenòfob.

Marc Roma, productor, reconeix que arrencar el film no ha estat gens fàcil, per la poca tradició de fer ficció de denúncia política. La proximitat del 25è aniversari de l'assassinat va donar embranzida per a començar el projecte ara fa tres anys i mig, que també va trobar el vent favorable del canvi polític al País Valencià, fet que ha facilitat d'aconseguir finançament públic. Amb tot, encara hi ha una part de finançament per a cobrir amb una campanya de micromecenatge.

'Nosaltres estem molt satisfets perquè la pel·lícula ens serveix per a fer allò que hem volgut sempre: contar la veritat, com era Guillem i

'Hui en dia els que coneixen el cas saben que va ser un assassinat polític'

explicar que la seua mort no va ser una batalla entre jòvens com s'entestaren a dir, sinó que va ser una mort política', diu Carme Salvador. Els pares – interpretats per Pablo Molinero i Glòria Marchan – han confiat en l'equip i s'han mantingut al marge del procés creatiu, però han estat a disposició del director i dels guionistes per a ajudar-los amb la documentació.

Tot i que el judici del 1995 només va condemnar un dels assassins, que quatre anys

després ja era al carrer, Carme Salvador fa explícit que els darrers vint-i-sis anys el judici l'han guanyat ells: 'Des del principi volíem netejar el nom perquè prou merda li varen tirar a sobre. No érem capaços de quedar-nos en casa esperant que passara el temps, sentint que alguna cosa devia haver fet perquè el mataren, o veient les pintades de "Guillem, jòdete"'. Hui en dia els que coneixen el cas saben que va ser un assassinat polític.' ■

JOEL DÍAZ

‘Tinc un odi visceral a l’estat espanyol, però si som independents farem un país de merda’

Parlem amb Joel Díaz, que en pocs mesos ha passat de ser un oficinista addicte a Twitter a esdevenir una de les estrelles del programa ‘APM’

ALBERT SALAMÉ

ORIOl BÄBLER

Alt, arracada de plata i micròfon de l’APM’. Joel Díaz s’ha convertit en el maldecap de la classe política catalana. El vice-president Aragonès i el conseller Buch ja han fugit de les seves preguntes, tot corrent i dissimulant per les escales del parlament. Tanmateix, abans d’aparèixer a TV3 i Catalunya Ràdio, Díaz havia bregat en mil i una feines mal pagades i en espais sense aura mediàtica com ‘La sotana’ i ‘El soterrani’. Els qui es belluguen per les xarxes socials el coneixen també com a Joel Cockburn. Twitter, després de Lionel Messi, és el seu gran amor. Ens trobem amb ell en un pub irlandès i parlem sobre la seva vida, el món de l’humor i la política. Abans de començar adverteix que no pensa pagar la cervesa. ‘Ho passaràs fatal amb la transcripció’, afegeix.

— Per què feu una entrevista a quarts de vuit del vespre abans de tres dies festius?

— Perquè no tinc família. Tampoc no és tan greu. De fet, tinc pare, mare i un germà. Però sóc solter i visc sol en un pis de protecció social a la Zona Franca.

— Al mig de la Zona Franca?

— En una zona limítrofa. M’agrada dir Zona Franca per aquesta cosa del *working-class*. El nom del barri és Marina del Port. No em puc queixar.

— Però d’on sou?

— Jo vaig néixer a Santa Coloma de Gramenet, però de ben petit els meus pares, que són gent treballadora, van fer un esforç molt gran perquè pogués agafar l’ascensor social. Ens vam traslladar a l’Eixample, prop de la Monumental, i es van hipotecar i em van portar a una escola de pagament.

— Quina escola?

— L’escola de Santa Anna. Una escola cara, catalanista, convergent i força elitista. Us explico la meua vida?

— Endavant.

— No sabeu on us fiqueu.

No he tingut mai una ambició o aspiració clara. M'he deixat portar

A vint-i-dos anys vaig decidir d'anar-me'n de casa els pares per poder fumar porros amb més intimitat

—Sóc fora del meu horari laboral.

—Jo era un nen amb allò del TDAH, però anava fent. Tot es va espatllar quan vaig deixar l'escola i vaig anar a fer COU en un altre centre encara més elitista. Allà ja em vaig perdre perquè fumava molts porros.

—Sí?

—Fumava força porros. De fet, vaig deixar el COU. A divuit anys, vaig començar a treballar i vaig anar enllaçant feines poc qualificades per ETT. Mosso de magatzem, peó en una cadena de muntatge, reassortidor de supermercat, aquesta mena de merdes. Fins que un dia em vaig adonar que m'havia de buscar la vida més bé. Els pares també collaven perquè em passava la seva inversió pel forro dels collons. I al final vaig aprovar COU en una acadèmia i la selectivitat.

—I quina carrera vas triar?

—No sabia què fer i em vaig decidir per ciències polítiques.

—Buf...

—Jo continuava fumant molts porros.

—Polítics és una carrera de porros, no ens enganyem.

—A la Pompeu, almenys en aquell moment, no. L'ambient era gairebé d'escola catòlica i els estudiants eren molt disciplinats. I jo, en canvi, tenia una idea de la universitat molt de pel·lícula americana. Vaig durar-hi només dos mesos.

—I?

—Durant un any i escaig vaig treballar al McDonald's del Portal de l'Àngel. Allà... Allà facturàvem molt [riu]. Però a mi em van fotre a les planxes, no vaig tocar mai la caixa. Feia hamburgueses. I quan vaig fer vint anys vaig tornar a fer un cop de cap.

—Què vas decidir d'estudiar?

—Sociologia, a la tarda, a la UB. Al matí treballava en altres merdes.

—Vivíeu amb els pares?

—A vint-i-dos anys vaig decidir d'anar-me'n de casa els pares per poder fumar porros amb més intimitat.

—I la carrera?

—Vaig tardar vuit anys a acabar-la.

—Un doble cicle olímpic.

—M'ho vaig prendre amb calma. M'anava guanyant la vida, com una merda, tot sigui dit, però me l'anava guanyant. No tenia pressa. I quan vaig acabar sociologia em vaig adonar que no servia de res. Vaig acabar la carrera i no recordava res del que havia estudiat.

—Teníeu trenta anys. Què vas fer?

—Continuar estudiant [riu]. Em vaig apuntar a estudiar una cosa més còmoda: comunicació audiovisual, a la UOC. Des de casa. Com es pot comprovar, no m'havia proposat mai ser humorista. Ni tan sols m'hi considero.

—Llavors què us considereu?

—Sabeu què passa? Jo no he tingut mai una ambició o aspiració clara. M'he deixat portar.

—I quan vas tocar l'humor per primera vegada?

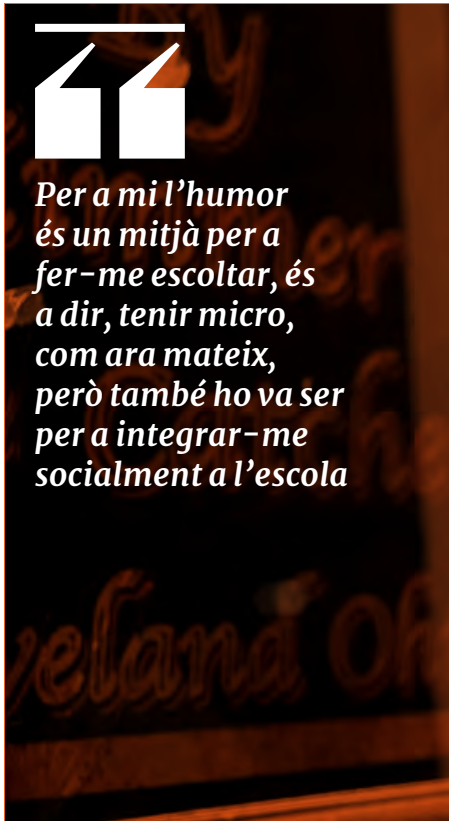
—La primera experiència radiofònica va ser amb en Magí Garcia, àlies Modgi. El vaig conèixer fent sociologia i ens vam emmerdar a fer un programa que es deia 'No som moderns' a BocaRàdio, una ràdio petita que és sobre el túnel de la Rovira.

—Què hi fèieu?

—Ens dedicàvem a fer personatges i humor. Vam fer una temporada sencera i quan vam acabar ens vam assabentar que no s'havia emès ni un sol dia. En teoria, el programa era en directe, però el tècnic, un amic nostre que es deia Roger, no devia prémer bé els botons [riu]. En fi, vam fer un programa tan efímer, tan *underground*, que no l'ha escoltat mai ningú.

—I quan us vas convertir en un oficialista antisistema?

—Després de fer comunicació audiovisual, vaig aconseguir la meva primera feina qualificada: vaig entrar al departament de comunica-

ALBERT SALAMÉ

Per a mi l'humor és un mitjà per a fer-me escoltar, és a dir, tenir micro, com ara mateix, però també ho va ser per a integrar-me socialment a l'escola

ció i màrqueting de Concatel, una consultora tecnològica. No em vaig ni preguntar si la feina m'agradava. Feia vuit hores, tenia cadira i nòmina mensual. Però fer feines de merda té una cosa bona.

—Quina?

—Desenvolupes una gran habilitat per a evadir-te. No hi ha realització professional ni personal, en un McDonald's. No hi ha res de vocacional. Tu ets allà per intentar patir el mínim. Jo tenia aquesta habilitat molt desenvolupada i a l'oficina vaig anar trobant els espais i moments per a gratar-me els collons. És el mínim que es pot fer quan t'exploten.

—No vau tenir problemes amb els companys?

—Si ho fas bé, la gent ni se n'adona. Has d'intentar mimetitzar-te amb l'ambient fins al punt que et converteixes en l'oficina. La gent ja no et veu. Ets un ficus. Mentre no molestis, pots fer el que vulguis. Jo dedicava tot aquest temps al Twitter perquè tinc una necessitat vital de ser escoltat.

—Podem dir que teniu un ego molt gran?

—Jo no en diria ego, ben bé...

—Com, doncs?

—Sí, és ego [riu]. És ego. Encara que aquesta paraula sona fatal. Però a Twitter he trobat el lloc ideal per a vendre la meua merda. A mi m'agrada fer demagògia i pontificar. Si ets una persona que no sap res, com és el meu cas, però en canvi tens la capacitat de ser concís i fer broma, Twitter és una gran eina. Per a mi l'humor és un mitjà per a fer-me escoltar, és a dir, tenir micro, com ara mateix, però també ho va ser per a integrar-me socialment a l'escola, per exemple. Ara faig una mica un paper d'enfant terrible, sóc el Salvador Sostres d'esquerres.

—Twitter us ha canviat la vida?

—Absolutament. Gràcies a Twitter he conegut gent com en Manel Vidal, l'Andreu Ginola i tots els de 'La sotana'. Aquesta gent, fent un programa sense cap mena de pretensió, m'ha canviat la vida. Si no fos per ells, encara seria a l'oficina fent tweets mentre cago.

—Us han tancat el compte dues vegades. Us considereu un represaliat?

—No sé si és ben bé censura. Twitter és una empresa privada i tu en fas ús de manera gratuïta. Ells tenen la seva política i si t'agrada bé i si no, també. Crec que la censura, si en diem així, és més una cosa quantitativa que no pas qualitativa. No crec que Twitter tingui un exèrcit de penya revisant els piulets en català. Per tant, si uns quants trols es posen d'acord per denunciar-te i voreges les normes amb comentaris estridents, pots llepar.

—Un exemple?

—La primera vegada que em van tancar el compte va ser per haver dit a un paio, un feixista, un fill de puta feixista: 'Lliga't una enclusa a la cama i llença't al mar'.

—Un paio qualsevol?

—Era un retweet d'aquests que t'apareixen al mur de cop i volta. El llegeixes i et bull la sang. Aquell paio, que era un feixista acabat, ho reitero, em va denunciar per

incitació al suïcidi, que és una de les vulneracions més greus de les normes de Twitter.

—**Té res de bo perdre el compte?**

—L'única cosa bona és que no en queda cap rastre. Ho comentava l'altre dia a en Manel Vidal, que fa poc li han tancat el seu compte. Jo m'he cagat molt fort en els mitjans i he dit barbaritats francament denunciades, però no hi ha hemeroteca [riu]. Pensa que ara vaig a Catalunya Ràdio i saludo gent que sé que he insultat.

—**No us considereu humorista, però quins referents humorístics teniu?**

—Els meus amics de tota la vida.

—**M'aixequen la camisa?**

—No. Ho dic molt seriosament. Ens vam passar la joventut tancats en pisos fumant porros i, si n'has fumats, saps que deixes de fer coses dinàmiques, però et passes les tardes parlant i rient. I vam desenvolupar unes bromes internes molt bones i una gran habilitat per ensarronar el personal. Els meus referents són els meus amics. En concret en Guim Fortuny, que és la persona més enginyosa que conec.

—**I cap referència més popular o de masses?**

—Doncs Dave Chapelle, Louis CK, Carlo Padial, Roger Pelàez... la majoria els conec gràcies a en Magí.

—**Cap dona?**

—La Maria Rovira i la Charlie Pee. Però a mi de petit em feia molta gràcia la Lina Morgan.

—**Això és una confessió.**

—La meua família és de Galícia i ho veia allà. Recordo nits, de fet recordo mesos d'agost eterns, en un cony d'aldea perduda al nord de Lugo i allà vèiem 'Noche de Fiesta' i aquestes merdes de TVE. A mi els humoristes que hi apareixien em feien gràcia. M'agradava la Lina Morgan, però també l'Arévalo i aquesta gent. Era petit i no ho jutjava.

ALBERT SALAMÉ

—**Puc preguntar pels avis?**

—Eren pagesos autàrquics, autosuficients. Tenien el seu cavall, ovelles, porcs, conills, gallines i un hort...

—**Els envegeu?**

—Ni de puta conya. Vés-hi tu allà. Aquella gent són la cosa més rude que et puguis imaginar. Són indestructibles.

—**Després d'aquest parèntesi familiar tornem a l'humor. Teniu límit?**

—Amb els meus amics em permeto el luxe de fer bromes de totes les minories possibles, però davant el micròfon, si tens una certa posició, crec que és necessari i edificant fer humor de baix cap amunt. No sempre ho aconsegueixo, però sí que crec que hauria d'aprofitar l'altaveu per fer humor amb un cert sentit de justícia social.

—**Us en poso un exemple, els presos polítics.**

—Tinc un dilema moral. En Junqueras, per exemple, com a polític que continua essent, crec que mereix molt d'escarni,

però a mi, sincerament, em costa perquè és a la puta presó. No és que em faci por que em fotin fora de l'APM, sinó que el paio és entre barrots, i encara que el consideri políticament un estafador, la mala llet se m'atenua. El que em rebenta és que els partits trafiquin amb el dolor i la pena.

—**I els exiliats?**

—Amb els exiliats sí que m'hi atreveixo més. Puigdemont mateix. Un dia et declara la DUI, l'endemà es menja uns xuixos a Girona i després es fot dins d'un maleter i desapareix. Crec que és un exemple de la talla en general de la nostra classe política, que és lamentable. Et mires les llistes i totes van farcides de *freaks*. Sembla que s'hagin comprat una *smart box* d'aquestes d'experiències. 'Viu una experiència política inoblidable!' Alguns diuen que els bons són a la presó i l'exili, però a mi em sembla que els mitifiquem perquè són uns represaliats. Puc dir una cosa?

—**Digueu.**

—Tinc un odi visceral a l'estat espanyol,

però sóc molt conscient que si mai som independents traslladaré de manera automàtica tot aquest odi cap a l'estat català perquè estic convençut que farem un país de merda. Vaja, com el que som ara.

—**Fer humor de baix cap amunt és necessari, però també pot portar problemes, tal com us ha passat a 'La sotana'.**

—Sí, ens han cardat fora de la SER i de Betevé. En el primer cas vam fer un rap bastant ofensiu sobre Santi Nolla, director del Mundo Deportivo i un personatge absolutament deplorable. Segons que ens han dit, ell mateix va trucar a un conseller delegat del Grupo Pisa per demanar explicacions. Evidentment, el pobre home no tenia ni puta idea de què era 'La sotana' [riu]. Però vam acabar al carrer. En el cas de Betevé tot comença per una nadala sobre Josep Maria Bartomeu. Vam rebre un burofax amb una amenaça de querella i a la mínima la cadena ens va aviar.

—**Què en penseu de Bartomeu?**

—Josep Lluís Núñez feia servir els Boi-

xos Nois com una mena de policia extraoficial. Els temps han canviat, però Bartomeu fa servir els serveis jurídics del club com una versió de guant blanc dels Boixos Nois. L'objectiu, al cap i a la fi, és fer callar les veus crítiques. Això li ha passat, per exemple, a en Marc Duch de Manifest Blaugrana. El club l'ha denunciat per haver destapat amb TV3 els tripijocs del seient lliure. La demanda només la hi han posada a ell. Ni a TV3, ni a en Xavi Torras, només a ell. És fastigós. Puta Barça i puta Catalunya.

—**La gent us coneix per 'La sotana' i 'APM', però la vostra primera feina en el món de l'humor és a El Jueves, no?**

—En Magí em va treure de la merda de feina on era. Ell va fitxar per l'Està passant' de TV3 i jo, que havia fet alguna col·laboració amb El Jueves, vaig ocupar la seva plaça com a coordinador del contingut de la pàgina web. Tenia la sort que ja coneixia d'abans el director, en Guille Martínez, i el sots-director, en Joan Ferrús. Em dedicava bàsicament a fer acudits, notícies falses i programava piulades. Considero que a El Jueves hi

ha moltíssim talent i no té l'atenció i reconeixement que es mereix. Les noves generacions no van al quiosc i suposo que costa molt de competir en un món d'humor digital governat pels mems, els GIFS i els vídeos fets amb la cigala.

—**I d'aquí ja passeu a l'APM'.**

—En Guillem Sans, director de l'APM, em va venir a buscar i em va oferir de fer el programa de ràdio i un reportatge setmanal a la tele. Vaig acceptar de seguida, perquè de totes les ofertes que havia rebut, era l'únic que em garantia un sou fix a final de mes. La resta de propostes eren coses etèries que implicaven fer-me autònom i assumir massa risc per al meu gust. Crec que la direcció de l'APM' ha estat molt valenta apostant per mi.

—**Per què?**

—No sóc una cara coneguda i tinc un to al qual probablement l'espectador de TV3 no està acostumat. A més, parlo malament el català. Dic molts renecs, i 'pues' i 'bueno' i 'vale'. No n'estic gens orgullós, d'això. Però si penso massa com dir les coses, se me'n va del cap allò que volia dir. És allò dels porros, suposo. Jo estic molt agraït, perquè em deixen fer el que em rota. En cert sentit, i no me'n considero un exemple, crec que a la Corpo té la voluntat d'anar-se acostant a públics que no siguin ionquis del procés. Suposo que és una manera de garantir-se audiències quan s'acabi aquesta tabarra.

—**Us van demanar res en concret abans d'enregistrar el primer 'Díaz de fúria'?**

—Em van dir que volien fer una cosa semblant a 'Caiga quien caiga', és a dir anar a empenyar el poder, entre cometes, perquè al final Catalunya és un país petit i el poder és el que és. La Generalitat mateixa és una puta gestoria. I això entronca amb una cosa que em passa últimament.

—**Quina?**

—La gent em remarca la valentia que tinc de plantar el micro a la cara dels polítics. La gràcia és que si jo veig en Quim Torra, amb tots els respectes per-

ALBERT SALAMÉ

La classe política catalana em sembla mediocre i molt fàcil de tocar la pera

ALBERT SALAMÉ

què és president de la Generalitat, però jo només veig en Quim Torra. Res més. Com he dit abans, la classe política catalana em sembla mediocre i molt fàcil de tocar la pera. En canvi, en una altra època, amb Pujol, González, Fraga, gent així més intel·ligent i segurament molt més filla de puta, potser m'hauria aconllonit. La generació actual de polítics no em mereix més respecte que qualsevol persona que pixa i caga.

—A qui preferiu entrevistar: Josep Bou o Gabriel Rufián?

—Bou, sense cap mena de dubte. Ell és un *outsider* i tant li carda tot, moltes vegades no segueix ni el discurs del seu partit. A mi em sembla que és un feixista, però li valoro que no tingui por de la càmera. En Rufián, en canvi, me l'imaginava un paio espavilat i desimbolt, però crec que s'ha oblidat molt de pressa d'on ve. El van contractar per fer d'agitador i ara ens vol fer creure que és un home d'estat.

—Us fa por que amb el temps acabeu taint l'humor que us ha acabat portant fins aquí?

—Jo tinc molt clar que m'han contractat pel que he fet a 'La sotana' o 'El soterrani', és a dir, crec que seria molt estúpid per part meua intentar canviar, perquè bàsicament només sé fer això.

—Per tant, no us fa por que acabeu encarnant el paper de...

—En Jordi Évole?

—Anava a dir Sergi Mas...

—El paper de Sergi Mas segur que no.

—Per què?

—Primer de tot perquè no tinc la malaltia de ser de l'Espanyol. A més, tampoc no crec que en Sergi Mas, quan feia humor, que ja ni me'n recordo, fes res de gaire nivell. Caca, cul, pet i pis. Jo crec, o vull creure, que no em dedico a això. Sincerament no tinc por de traïr-me. Sobretot perquè no

tinc por de tornar a treballar de coses normals.

—Què li passa a Évole?

—Que es va fent gran, suposo.

—Parlant de vides normals, què me'n dieu del comte de Godó?

—El comte de Godó me'l vaig trobar al lliurament dels Premis Planeta. Em va semblar un ancià adorable, però segur que no ho és. Una cosa que m'agradaria fer més és saber quina cara fa la gent del sector empresarial. Al final, són tant o més influents que els polítics en la teua vida quotidiana i viuen amb la comoditat que els focus no els miren mai. Allà als premis, el *conde* l'acompanyaven el majordom, Màrius Carol, i una tercera persona.

—Els dos primers van fer una bona bomba de fum.

—Sí, el *conde* i el majordom se'm van escapar però el tercer es va quedar garritibat com un senglar il·luminat pels fars

d'un cotxe. I li vaig demanar, vostè qui collons és. 'Sóc el director de la cadena SER', em va dir. S'ha de saber quina cara fa tota aquesta gent. A més a més, crec que els entra en el sou o els dividends, que els molestem públicament, encara que no siguin polítics.

—**Qui us agradaria entrevistar?**

—El president de Telefónica, el president de Casa Tarradellas... peixos grossos, no? Jo què collons sé. L'equip de 'Díaz de fúria' el formen un càmera, una productora, un ajudant de producció i una realitzadora. Jo sóc un ignorant profund i sempre m'han d'ajudar a identificar la gent. Puc fer una reflexió?

—**Ja no ve d'aquí.**

—Crec que és un exercici interessant renunciar a la meua credibilitat i que se'm prengui seriosament, si en canvi puc dir a segons quina gent segons quines coses que no els demanaran mai a 'El matí de Catalunya Ràdio' o 'El món a RAC-1'. Sincerament a mi m'és igual si la gent em pren per un sonat o un bufó.

—**A qui tindríeu por de posar-li el micro.**

—A en Messi.

—**Però si obre la boca és possible que s'esfondri el mite.**

—No, no. És una persona que m'ha fet molt feliç, que és una cosa que no pot dir cap dels polítics del procés. Si hagués d'emprenyar en Messi, tindria seriosos problemes morals. Déu no s'ha de molestar. Hi tinc una relació afectiva personal.

—**No és recíproca...**

—És unidireccional, sí. De fet, és una cosa que em sap greu: que en Messi no sàpiga fins a quin punt l'estimo. Segurament no tindrà mai l'oportunitat de dir-li-ho. A vegades, quan arribo tard a casa i no tinc son...

—**Ai, mare...**

—Res, que poso Barça TV a veure si fan gols seus. En Messi m'ha fet molta companyia en nits d'aquelles de menjar sostre.

—**Com us sentiu dins del format radiofònic de l'APM?**

—M'he trobat dos bons jans, de qui aprenc molt. En Xavi Cazorla, que ja era l'editor de l'APM, i l'Ernest Codina, que abans presentava el 'Fricandó matiner'. Jo m'ho passo molt bé perquè em deixen fer qualsevol marcianada que se m'acudeix. Com que no sé imitar tinc carta blanca per a fer personatges i veuetes.

—**Què us han semblat les dades de l'EGM?**

—Hem fet 45.000 oients. Crec que és poc, però tampoc no sé dir quin seria el resultat ideal. Ara, per contextualitzar les xifres, en Cuní ha fet menys audiència acumulant tots els oients del matí.

—**'En blau' va fer befa del vostre resultat. Què n'opineu?**

—Hi ha gent que diu que si som un país normal, també hem de tenir la nostra pròpia premsa de merda en català. Em sembla un argument lamentable. Primer, no sé fins a quin punt se'n pot dir premsa del cor. Això és premsa groga i gràcies. És una cosa d'un mal gust espectacular. Saps de què també hi ha dèficit en català? De porno *snuff*, el de violacions i assassinats. Què hem de fer? Cobrir el nínxol pel bé de la llengua? A mi això que fan Marc Villanueva i Darío Porras, que es dediquen a remenar el Twitter com si fos un contenidor de deixalles per fer notícies, em sembla una puta vergonya. Deuen treballar amb calçotets a casa. De fet, un periodista de 'El Nacional' m'ha dit que les visites de 'En blau' i 'El caso', que és *gore* extrem, són les que aguanten el diari. N'hi ha per a pensar-hi, si el periodisme ha de sobreviure així.

—**Per acabar, com l'encaixeu, la fama?**

—L'encaixo bé, excepte perquè la gent em toca i es vol fer *selfies*. Es pensen que sempre faig broma i la veritat és que sóc un paio de tarannà bastant ranci. Però vaja, suposo que cadascú té els fans que es mereix. Segur que a en Jordi Savall no li ho fan, això.

Jo sóc un ignorant profund i sempre m'han d'ajudar a identificar la gent

M'ho passo molt bé perquè em deixen fer qualsevol marcianada que se m'acudeix

Joan Baldoví va passar per la ronda de consultes amb el rei espanyol ahir mateix. EFE

Les interioritats de les consultes del rei espanyol amb els partits

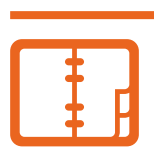
‘Era bastant al·lucinant’ L'ex-diputat d'ERC Joan Ridao i el diputat de Compromís Joan Baldoví recorden algunes de les anècdotes de les seves reunions amb Juan Carlos I i Felipe VI

ROGER GRAELLS FONT

Ahir els representants dels partits polítics van començar la ronda de consultes amb el rei espanyol, que té la facultat constitucional de proposar un candidat a la investidura. És un rol simbòlic, perquè el monarca sempre proposa el candidat que ha guanyat les eleccions. Només hi ha hagut una excepció, quan el 22 de gener del 2016 Mariano Rajoy va declinar la

proposta de Felipe VI perquè se sotmetés a la sessió d'investidura al·legant que no tenia prou suport. Aquella vegada, Pedro Sánchez va fracassar tot i haver pactat amb Ciutadans perquè tant Podem com el PP van votar-hi en contra, cosa que va obligar a repetir les eleccions al juny.

Previsiblement, Felipe VI tornarà a designar Sánchez perquè se sotmeti a la investidura. El candidat del PSOE té garantit el suport d'Unides Podem, però almenys neces-

Però com s'hi posa data? Què diu el rei espanyol durant la reunió? Hi ha temps límit?

sita que ERC canviï el no per l'abstenció. Fins ara, Sánchez ha intentat dues vegades de ser investit i no se n'ha sortit. Només va aconseguir la presidència després de la sentència del cas Gürtel i la moció de censura contra Rajoy el juny del 2018.

Habitualment, de la ronda de consultes se'n fa pública la fotografia protocol·lària de la salutació dels polítics i les declaracions que fan després. Però com s'hi posa data? Què diu el rei espanyol durant la reunió? Hi ha temps límit?

‘El rei és més d’escoltar i preguntar, que és el que li correspon de fer amb els representants polítics. No manifesta simpaties, i en això és molt escrupolós’

‘Et donen 40 o 45 minuts, i el rei té un rellotge damunt la taula que sona quan ha passat el temps. Pots estar parlant agradablement, i de cop i volta s’aixeca i tu te’n vas perquè passi el següent’

L’ex-diputat d’ERC Joan Ridao i el diputat de Compromís Joan Baldoví atenen la trucada de VilaWeb per a explicar algunes de les interioritats i anècdotes d’aquestes reunions amb Juan Carlos I i Felipe VI que normalment no arriben a la llum pública.

Baldoví: ‘És molt escrupolós’

Joan Baldoví, de Compromís, és un dels diputats que més ha assistit a reunions amb Felipe VI. Va estrenar-se al congrés espanyol el 2011 i aleshores va assistir a la ronda de consultes amb Juan Carlos I. Les quatre eleccions espanyoles que hi ha hagut d’ençà del 2015 han fet que s’hagi hagut de reunir amb Felipe VI fins a vuit vegades, l’última ahir. ‘La primera vegada em va cridar l’atenció que em rebés amb la meua llengua. Amb el cap de premsa, que és català, sempre hem parlat en la nostra llengua comuna. Quan arribes et fan passar a una sala d’espera, on intercanvies impressions amb el cap de la

Casa Reial sobre què comentars amb el rei’, explica.

‘Hui hem parlat de què farem aquesta legislatura, del nostre vot per un govern progressista, dels compromisos amb el nostre país, del grup mixt...’, diu. Sobre l’actitud del monarca, comenta que és més aviat passiva: ‘El rei és més d’escoltar i preguntar, que és el que li correspon de fer amb els representants polítics. No manifesta simpaties, i en això és molt escrupolós.’ Afegeix que també hi ha algun moment per a parlar de la família i les afeccions, i que el procés d’independència sempre és un tema candent, però que la situació política fa que bàsicament es parli de la governabilitat.

Alguna diferència entre Juan Carlos I i Felipe VI? ‘Juan Carlos ho tenia més fàcil el 2011, el PP va guanyar amb majoria absoluta i l’encàrrec de formar govern era per a Rajoy. El nostre vot no era important a la investidura. Això feia que poguéssim parlar de temes més intrascendents.

Per exemple, em va explicar una visita que va fer a Sueca quan era xicotet, i com que ens vam presentar amb Equo també em va parlar de quan van instal·lar les primeres plaques solars a la Zarzuela a final dels seixanta.’

Ridao: ‘Tenia un dossier perfectament definit’

L’ex-diputat d’ERC Joan Ridao va assistir a la ronda de consultes amb Juan Carlos I el 2008, que va desembocar en la segona investidura de José Luis Rodríguez Zapatero. ‘El protocol és molt rígida. Abans d’entrar, el cap de premsa i el cap de la Casa Reial t’aconsellen discreció sobre la conversa amb el rei. Et donen 40 o 45 minuts, i el rei té un rellotge damunt la taula que sona quan ha passat el temps. Pots estar parlant agradablement, i de cop i volta s’aixeca i tu te’n vas perquè passi el següent’, recorda Ridao.

‘Tenia un dossier perfectament definit sobre els temes. Recordo que a en Joan Herrera li va donar la tabarra amb l’últim llibre d’Al Gore i el

medi. A mi, que sóc de Rubí, em va parlar de quan va venir a visitar la ciutat el 1962 després de la riuada, amb un taló d’un milió de pessetes. També em va atabalar amb la república, dient-me que tenia molts amics republicans com Santiago Carrillo, i va criticar Pedro J. Ramírez perquè en aquell moment El Mundo tenia una guerra amb la monarquia’, afegeix. ‘També parlava i et preguntava coses més personals, sobre la dona i els fills’, diu.

Ridao també comenta, divertit, com era la sala d’espera i la salutació: ‘A la sala d’espera tenien tots els diaris i revistes, fins i tot els més locals. Presumien que era per la pluralitat de la casa reial. Allà només hi havia un senyal de televisió, la de TVE, i un fotògraf, crec que de l’agència EFE. Aquests sempre han tingut el monopoli.’ Pel que fa als mitjans l’atenció posterior no es feia a la Zarzuela, sinó que feien un muntatge a sis quilòmetres o set, a la carretera del Pardo. ‘Era bastant al·lucinant’, conclou. ■

Deu dies decisius per a l'independentisme

Fins al 19-D La decisió del Tribunal de Luxemburg, les negociacions per la investidura de Sánchez i les vistes de les euroordres marcaran l'independentisme a curt termini

ROGER GRAELLS FONT

Els deu dies vinents són decisius per a l'independentisme i l'estratègia política i judicial dels partits a curt termini.

Avui, hi ha la tercera reunió entre els equips negociadors d'ERC i el PSOE a Barcelona, en què els socialistes confien a convèncer els republicans perquè canviïn de posició i facilitin la investidura de Pedro Sánchez. Tanmateix, la portaveu d'ERC, Marta Vilalta, **ha esvaït** les esperances del PSOE que la investidura fos abans de Nadal. 'Les posicions estan molt allunyades', ha dit.

ERC no té pressa. En una **entrevista publicada divendres a VilaWeb**, Vilalta ja advertia el PSOE que la velocitat de la negociació dependria de la voluntat dels socialistes d'arribar a acords concrets i de posar calendari a la proposta bàsica dels republicans, una taula de negociació entre governs sense línies vermelles en què es parli de tot, també de l'amnistia i l'autodeterminació. A més, ERC fa el congrés nacional el dissabte 21, cosa que també influeix en la gestió dels ritmes de la negociació. Pel que fa al paper de JxCat, la portaveu a Madrid, Laura Borràs, **ha**

La decisió del Tribunal de Luxemburg sobre la immunitat de Junqueras com a eurodiputat serà clau també per a Puigdemont. ACN

Els deu dies vinents són decisius per a l'independentisme i l'estratègia política i judicial dels partits a curt termini

advertit el PSOE que no es podria trobar una solució per a Catalunya si en deixava al marge JxCat, després d'una reunió dels càrrecs del partit a Brussel·les amb els presidents Quim Torra i Carles Puigdemont.

14-D: dia límit per la classificació dels presos polítics

La situació dels presos polítics també té un dia marcat en vermell al calendari, aquest

dissabte, 14 de novembre. Farà dos mesos de la sentència del Tribunal Suprem espanyol i és el dia límit perquè les juntes de tractament de les presons dels Lledoners, del Puig de les Basses i del Mas d'Enric classifiquin els nou presos en el primer grau, el segon o el tercer. D'aquesta decisió depenen els terminis per aconseguir els primers permisos de sortida de les presons, tot i que també hi ha altres requisits.

Dijous és prevista la vista de Clara Ponsatí al Tribunal d'Edimburg. ACN

12-D i 16-D: les vistes de les euroordres

Dijous és prevista la vista de Clara Ponsatí al Tribunal d'Edimburg. És una cita important, però no decisiva al **calendari del procés judicial contra Ponsatí** a Escòcia, que pot durar fins al maig. El dijous 12, la defensa proposarà els testimonis que vol que compareguin quan hi hagi el judici, previst a l'abril. Tanmateix, aquesta causa podria caure si Ponsatí accedeix a l'acta d'eurodiputada després del Brexit –escó que li pertocaria pel nou repartiment al Parlament Europeu– i si el Tribunal de Luxemburg s'ha pronunciat favorablement sobre Oriol Junqueras, Carles Puigdemont i Toni Comín, ara ja eurodiputats electes. Puigdemont i Comín han de comparèixer, juntament amb Lluís Puig, davant la justícia belga el dilluns 16,

però la vista pot ajornar-se, a l'espera també de la decisió del Tribunal de Luxemburg.

18-D: el Tsunami Democràtic repren l'acció

Enmig d'aquest calendari marcat per les negociacions per a la investidura de Sánchez i la decisió transcendental del Tribunal de Luxemburg, hi ha l'acció que ha anunciat el Tsunami Democràtic dimecres vinent, dia 18, coincidint amb el partit entre el Barça i el Reial Madrid al Camp Nou. El Tsunami ha demanat que tothom que pugui vagi aquell dia a Barcelona i que tothom qui tingui entrades a l'estadi s'inscrigui a l'aplicació, però ara per ara no n'han transcendit més detalls.

El president del Barça, Josep Maria Bartomeu, ha argumentat en una entrevista a Catalunya Ràdio que l'acció del Tsunami Democràtic **era compatible** amb la disputa

del Clàssic, i també va defensar la llibertat d'expressió dels socis del Barça. El Tsunami va proposar a ambdós clubs que durant el partit permetessin de fer visible el missatge 'Spain, sit and talk' a les grades i al camp.

19-D: el Tribunal de Luxemburg dicta sentència

La primera decisió que prendrà el Tribunal de Luxemburg serà el dijous dia 19. L'advocat general de la Unió Europea ja **va donar la raó a Junqueras** i va donar un cop a l'estratègia espanyola d'exigir el jurament de la constitució com a requisit per a accedir a l'acta d'eurodiputat i, en conseqüència, a la immunitat. Els dictàmens de l'advocat de la Unió Europea no són vinculants, però sí que solen tenir un pes important en la decisió del tribunal. No obstant això, l'advocat també recomanava al Tribunal

de Luxemburg, **a la tercera pàgina del dictamen**, que es declarés no competent per a pronunciar-se sobre el cas de Junqueras perquè ja havia estat jutjat i condemnat, sense tenir en compte que el Suprem havia deixat **la inhabilitació en suspens** a l'espera de la decisió del Tribunal de Luxemburg.

Què vol dir això? Que el tribunal podria desmuntar l'estratègia de la justícia espanyola i de la Junta Electoral de privar d'immunitat i drets els eurodiputats Puigdemont i Comín, cosa que els aplanaria el camí cap al Parlament Europeu. Tot i que, alhora, es declarava no competent per a pronunciar-se sobre la situació de Junqueras, una decisió en el sentit que apuntava l'advocat general posaria en evidència el joc brut d'Espanya contra els eurodiputats independents.

Víctor Català fou el nom de ploma de Caterina Albert i Paradís. ARXIU

Despullar les màscares de Víctor Català

SEBASTIÀ BENNASAR

La professora Margarida Casacuberta publica un estudi sobre la vida i obra de Caterina Albert a l'editorial l'Avenç

La literatura mundial és plena de casos en què una obra d'èxit i reconeixement absolut quasi enterra i condemna a l'ostracisme la resta de la producció literària d'un autor. Un dels casos més coneguts és el de Flaubert, que ha passat a la història literària per *Madame Bovary*, per bé que a la seva bibliografia hi ha obres tan interessants o més que la història de l'adúltera provinciana, com ara *L'educació sentimental*, *Bouvard i Pécuchet* i fins i tot *Salambó*. A casa

nostra també tenim l'exemple de Llorenç Villalonga i el seu *Bearn*, que amaga per al gran públic *Mort de dama*, *Andrea Vicitrix* i *L'àngel rebel*, entre moltes altres. També hi ha casos com el de Manuel de Pedrolo: el *Mecanoscrit del segon origen*, sens dubte una obra menor, és pràcticament l'únic llibre que han llegit de l'escriptor generacions i generacions de lectors. A Caterina Albert (1869-1966), coneguda durant tantíssims anys amb el pseudònim de Víctor Català, li va passar una

cosa semblant: *Solitud*, una gran novel·la, durant molt temps ha ocultat la resta de la seva producció, un conjunt excels que per sort, de mica en mica, s'ha anat descobrint i valorant. En aquesta nova contextualització de l'escriptora hi han tingut un paper fonamental les noves edicions de la seva obra –molt especialment les de Club Editor i la feïnada de Blanca Llum Vidal– i sobretot una nova generació de crítics i estudiosos sorgits de l'acadèmia, com ara Margarida Casacuberta (1964), que acaba de publicar *Víctor Català, l'escriptora emmascarada* (l'Avenç).

Una de les tesis que defensa la directora de la Càtedra

Víctor Català d'estudis sobre el modernisme (mantinguda per la Universitat de Girona, juntament amb l'Ajuntament de l'Escala) és que la construcció del personatge de Víctor Català va ser un dels grans objectius de l'escriptora, al costat de la voluntat de bastir una obra total on no hi hagués texts majors i texts menors, sinó un conjunt articulat com un tot orgànic.

El 1898 es va presentar als Jocs Florals d'Olot amb el poema 'Lo llibre nou' i amb el monòleg *La infanticida* i totes dues peces resultaren vencedores. La sorpresa i l'escàndol va venir després, quan el jurat va obrir la plica i va descobrir que el text –avui considerat el

Margarida Casacuberta

**Víctor Català,
l'escriptora
emascarada****L'AVENÇ**

Coberta del llibre 'Víctor Català, l'escriptora emascarada', de Margarida Casacuberta. L'AVENÇ

Caterina Albert va néixer a l'Escala el 1869, en una família de propietaris rurals benestants i de tradició republicana

seu monòleg més reeixit, modern i agosarat – l'havia escrit una dona. El jurat el considerà immoral, malgrat que Albert sempre va defensar que les obres immorals són aquelles que no tenen qualitat.

A partir d'aquest moment la jove escriptora va signar els texts amb el nom de Víctor Català, personatge d'una novel·la seva que restà inacabada. Així va néixer potser un dels més grans heterònims de la literatura catalana, que li serví per a distanciar-se del públic, per a crear una màscara on ocultar-se.

I va ser tan efectiu que el monòleg no es va publicar fins el 1967, un any després de la mort, amb tres peces més. També és dins la segona edició de les obres completes, la de 1972. L'any 2009 la companyia del Romea va estrenar *La infanticida* i *Germana Bel* interpretats brillantment per Emma Vilarasau i Àngels Gonyalons. Fins llavors no s'havia estrenat, una prova més de l'oblit en què ha caigut massa sovint el teatre de Víctor Català.

Hem de pensar que en aquells Jocs Florals d'Olot del 1898, l'escriptora s'hi troba un ambient tradicionalista, carlí i conservador, segons Casacuberta. El problema no era tan sols que la seva obra es valorés negativament pel fet de ser escrita per una dona, sinó que era valorada d'un punt de vista moral, com també els va passar a més escriptors modernistes. En un moment en què imperava el realisme i el costumisme, l'entrada de Caterina Albert va ser tot un fenomen que no es pot entendre sense algunes consideracions: la

Lliga Regionalista feia esforços per institucionalitzar la cultura catalana i això condiciona la manera com s'analitza la seva obra. Recordem, a més, que en aquell moment Eugeni d'Ors intentava imposar el noucentisme com a moviment i la poesia com a gènere privilegiat i que, per exemple, els texts de Juli Vallmitjana sobre la gent que vivia al Raval i sota Montjuïc escandalitzen el públic lector i teatral de l'època.

Caterina Albert va néixer a l'Escala el 1869, en una família de propietaris rurals benestants i de tradició republicana. L'ambient familiar culte que l'envoltava li va desvetllar el gust artístic per la pintura, l'escultura, el dibuix, la música i la literatura. De ben joveneta va començar a escriure i dibuixar. El seu pare era advocat i va ser diputat provincial i batlle de l'Escala. La seva mare provenia d'una família amb propietats a l'Escala i a Bellcaire d'Empordà.

La relació amb la mare va ser molt intensa. Després de la seva mort, en deia: 'D'ella xuclava jo saba, força i energia; de la seva intel·ligència, tan desperta i vigilant, me venia generosament el consell, del seu temperament actiu, l'espero que removia les meves indecisions ingènites, de la seva ironia tolerant, sens gens d'agror, la mesura de quasi totes les coses...' També va rebre molt de suport de la seva àvia materna, a qui diuen que deu bona part del lèxic de la prosa, la riquesa lingüística i la capacitat de narrar històries; i encara de l'avi patern, que li regalà la primera capsa de pintures.

Margarida Casacuberta. LLEGIRENCATALA

Va tenir una formació autodidàctica, gràcies a les novetats literàries, diaris i revistes que arribaven a casa seva setmanalment. És en aquest context ben adobat on neix una escriptora total que ja de bon començament va pretendre de crear una obra literària de gran qualitat, com palesen tots els seus texts.

Margarida Casacuberta va començar a endinsar-se en l'univers de Víctor Català el 2015. Arran de la mort del professor Jordi Castellanos el substituï en la redacció de la part del modernisme de la història de la literatura catalana que llavors preparava Enciclopèdia Catalana. Això va fer que projectés una nova mirada a l'obra d'Albert. Aquesta fou la base del text *Víctor Català, l'escriptora emmascarada*, que incorpora també les darreres investigacions sobre l'autora, com ara els epistolaris editats per

la doctoranda Irene Muñoz Pairet. Són les cartes bescanviades amb intel·lectuals que van ser fonamentals per a ella, com ara Fèlix Clos, el seu representant literari; Lluís Via, editor de *Solitud*; i l'editor i poeta Francesc Matheu.

Per a Casacuberta, Víctor Català i Joan Maragall són els dos representants del modernisme més importants de la literatura catalana. Dos autors que van arribar a ser mestre i deixeble i que van mantenir una relació epistolar intensa però curta per desavinences ideològiques. Víctor Català entén la seva creació literària com un conjunt, com un tot, i comença pels gèneres considerats menors; per exemple, la poesia i el teatre. I certament la crítica els ha considerats menors però per l'autora tenen una gran importància. En una entrevista que li féu el jove escriptor Baltasar Porcel l'any 1965 assegura que el

teatre ha estat la seva gran passió.

Amb Maragall se les van tenir. Van mantenir una relació epistolar intensa que, després de nou cartes, s'acabà trencant per les desavinences d'interpretació de la producció artística, la concepció del poeta i la poesia i les relacions entre literatura i moral. Per a Maragall l'art ha de ser políticament correcte, s'ha de moralitzar el gran públic en via de construcció. En canvi, Caterina Albert qüestiona que la moral sigui un criteri de valoració. Esdevé així el deixeble esgarriat i Maragall adopta el paper de mestre que es proposa de reconduir-lo. Això es palesa en l'entrevista que li fa Tomàs Garcés a la *Revista de Catalunya* l'any 1926: 'Maragall i jo érem ben distints. El seu horror a la violència, per exemple, ens separava. Jo accepto la violència, ell l'eliminava aristocràticament.

[...] Les nostres cartes eren una contínua disputa sobre qüestions d'estètica literària. Ell era depurat i jo turbulent. Això el feria. En el fons jo era una derivació de la seva doctrina. Una mena d'última conseqüència davant la qual ell reculava. Es declarava enamorat de tot, però no n'era. De mi l'esfereïa el que en deia la meua pietat oriental, que és, una pietat que no plany el dolor.'

Casacuberta també explica que Caterina Albert era una dona curiosa, molt il·lustrada, que seguia l'actualitat literària tant catalana com internacional amb un interès especial per autors com Ibsen, Maeterlinck, a més dels russos. Des del seu pis de Barcelona estava al dia de tot allò que es feia en teatre i òpera. A més, gràcies a una situació econòmica folgada no va haver de fer concessions com a artista i això li va permetre de situar els seus personatges en un món que es caracteritza per la violència, les relacions de poder i el mal i mostra el cantó fosc de l'existència humana.

I això ho fa partint dels gèneres breus com la poesia, el teatre i els monòlegs fins a arribar a les novel·les. Ja als anys seixanta Maria Aurèlia Capmany demanava una revisió crítica de la seva obra i per a acabar descobrint la gran escriptora que hi ha d'haver amagada darrere la careta de Víctor Català, una revisió que per sort ha arribat ara i que l'ha desemmascarada per mostrar-nos una revolucionària de les nostres lletres i, juntament amb Mercè Rodoreda, la millor escriptora catalana contemporània. ■

Nadal Fires d'aviram emblemàtiques

Artesania Festival a l'Alcúdia

Música Menut Festival a l'Alcúdia

VilaWeb { Paper > 14-15/12/2019

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

L'Arts Santa Mònica de Barcelona presenta 'Com un arbre nu', una exposició d'homenatge al cantautor que compta amb la recreació d'una de les seves actuacions gràcies a la realitat virtual

VUIT OBRES PER A ENTENDRE LA FIGURA DE LLUÍS LLACH

Fotografia de l'exposició. JORDI PLAY

VUIT OBRES PER A ENTENDRE LA FIGURA DE LLUÍS LLACH

Exposicions L'Arts Santa Mònica de Barcelona presenta 'Com un arbre nu', una exposició d'homenatge al cantautor

REDACCIÓ

L'Arts Santa Mònica de Barcelona presenta una mostra d'homenatge a Lluís Llach que en repassa la trajectòria de manera innovadora. L'exposició *Com un arbre nu* esdevé un viatge multisensorial per les cançons de l'artista, sota una mirada musical i també personal. Els objectes que formen part de les seves cançons i les tècniques audiovisuals pioneres cobren especial importància en aquesta experiència, que genera una atmosfera teatral tot jugant amb el so, la llum i la posada en escena.

La mostra, que es podrà visitar fins al 26 d'abril, és comissariada pel director

de cinema i guionista Lluís Danés, que ha dirigit documentaris sobre el músic com ara *Llach a París*, *Llach: La revolta permanent* i *Lluís Llach a Verges*. L'exposició, coorganitzada per la Generalitat de Catalunya i el Grup Enderrock, també ha programat activitats paral·leles, com ara la projecció de documentaris i films sobre el cantant i també dels seus concerts més importants. A més, es faran recitals acústics amb versions d'algunes de les seves cançons, presentacions, visites guiades i conferències sobre els aspectes menys coneguts de l'artista. La mostra s'ha dividit en vuit àmbits, cadascun relacionat amb un títol del repertori de Llach, sigui una cançó, el nom d'un àlbum o un vers.

Jo hi sóc si tu vols ser-hi

*Jo hi sóc només si tu vols ser-hi,
no tinc altra veritat,
ni enganys ni cap gran misteri,
si tu hi vas, també hi vaig.*

El primer apartat de l'exposició és dedicat a l'obra de Llach en el sentit estricte del terme. Els visitants poden trobar-hi la seva discografia completa en SG, EP, LP i CD, amb vint-i-cinc àlbums d'estudi, sis directes i tres bandes sonores. També s'han ressenyat les cançons inèdites que no formen part de la seva discografia oficial.

Amor particular

*Com t'ho podria dir
perquè em fos senzill, i et fos veritat,*

Fotografia de l'exposició. JORDI PLAY

'L'avi Siset em parlava de bon matí al portal', diu 'L'estaca', que ha esdevingut una de les cançons més importants de la història de la música al país

que sovint em sé tan a prop teu, si canto, que sovint et sé tan a prop meu, si escoltes

Aquest apartat és dedicat al públic de l'artista, als qui l'han acompanyat durant dècades escoltant-lo, sempre conscient de la dimensió política dels seus concerts. Amb cinc columnes publicitàries se simbolitzen les diferents dècades de la trajectòria de Llach i l'última es dedica al públic dels concerts internacionals. També s'hi projecten els directes més emblemàtics i entrevistes al públic.

Alè

De tants ahirs que s'esllavissen
guardo regals que ni esperava
petxines plenes de bells tresors,
dolors que em fan mestratge.

Aquest espai és un far en què sona una banda sonora amb fragments de les seves cançons més icòniques. És en aquest

punt on entren en joc els objectes, que s'il·luminen a mesura que van sonant les cançons. Un repertori que acaba amb *Laura*, en homenatge a la guitarrista i amiga de Llach Laura Almerich, la seva gran companya musical durant dècades, que **es va morir** al juny.

L'estaca

Si estirem tots ella caurà
I molt de temps no pot durar,
Segur que tomba, tomba, tomba,
Ben corcada deu ser ja.

'L'avi Siset em parlava de bon matí al portal', diu 'L'estaca', que ha esdevingut una de les cançons més importants de la història de la música al país. La mostra recrea, en aquest espai, un portal com el de la cançó amb una fotografia de l'avi Siset. La cançó, que s'ha cantat arreu del món com a himne contra l'opressió, té

moltes versions, i se n'han seleccionades trenta. Una tria que evidencia allò que el mateix artista sempre diu i que es fa evident en moltes mobilitzacions i concerts: que 'L'estaca' ja és del poble.

El cafè antic

*Al Cafè Antic el fum s'emporta
temors i angoixes nit enllà
mentre amb el ritme de les converses
roden les boles del billar.*

Aquesta part de la mostra se centra en la influència del poeta i gran amic de Llach Miquel Martí i Pol en la seva obra, especialment en la creació de projectes com *Un pont de mar blava*, *Germanies* i *Món-Porrera*. Llach i Martí i Pol van conviure, entre més, a Porrera, on hi ha el Cafè Antic. A la mostra, aquest cafè acull els altres vuit autors a qui l'artista ha posat música amb les seves fotografies

i poemes emmarcats a les parets: Màrius Torres, Pere Quart, Joan Fuster, Josep Maria de Sagarra, Joan Salvat-Papasseit, Konstandinos Kavafis, Josep Maria Andreu i Federico García Lorca. 'Martí i Pol va ser molt generós amb mi, però també m'agrada dir que en general tots els poetes van ser molt generosos amb els músics i cantants de la Nova Cançó', [va dir el cantautor](#) sobre la relació entre la seva obra i la poesia.

Viatge a Ítaca

*Quan surts per fer el viatge cap a Ítaca,
has de pregar que el camí sigui llarg,
ple d'aventures, ple de coneixences.*
Aquest espai, protagonitzat per una de les seves cançons més icòniques, és dedicat als qui han ajudat l'artista en el seu creixement personal i musical, i també en la seva dimensió política. Algunes d'aquestes persones són la vocalista, saxofonista i trompetista Mahalia Jackson, el músic Manel Camp, la intel·lectual Maria Aurèlia Capmany, l'escriptor Josep Maria Espinàs, el militant anarquista Salvador Puig Antich i la mestra de música Montserrat Puigdemont, tia de Carles Puigdemont. Seguint l'al·legoria del viatge, cada maleta representa un dels seus referents vitals i artístics, les persones que han influït en la seva vida i obra.

Rar

*Assassins de raons, de vides,
que mai no tingueu repòs en cap dels vos-
tres dies
i que en la mort us persegueixin les nostres
memòries.*

Campanades a morts

Aquest apartat, que duu el nom d'un àlbum, i no d'una cançó, va més enllà del vessant del Llach cantautor per explorar-ne la part més multifacètica: el cantant líric, el Llach director de la passió de Verges, el Llach escriptor, polític, vinater, el Llach compositor d'espectacles de teatre i dansa i de films... De fet, l'artista ha impulsat nombrosos projectes durant la seva carrera més enllà de la música. La novel·la *Memòria d'uns ulls pintats*, la seva tasca solidària al Senegal,

la fundació del celler Vall Llach i la seva implicació en política com a diputat de Junts pel Sí en són alguns exemples.

Com dibuix fet al vent

*Com un arbre nu,
com dibuix fet al vent,
com un arbre nu,
jo, l'ocell.*

Aquest apartat, titulat amb un dels versos de la cançó *Com un arbre nu*, és el principal atractiu de la mostra, perquè Lluís Llach hi és present. Ho fa gràcies a la realitat virtual i la tecnologia 3D, que aconsegueixen un efecte molt similar a veure'l actuar en carn i ossos. Mitjançant

unes ulleres de realitat virtual, els visitants s'endinsen en una antiga biblioteca on se sent aquesta cançó interpretada per l'artista. La sala, el piano i el mateix cantant es poden veure des de totes les perspectives. Aquesta recreació s'ha fet amb una tecnologia puntera a Europa, desenvolupada per l'empresa catalana Labsid. Desenes de càmeres van escanejar el cos del cantant per, posteriorment, aconseguir un acabat realista amb l'ordinador. És la primera vegada que es recrea la interpretació d'un músic del país amb realitat virtual, una tecnologia que fins ara només s'havia fet servir per recrear Leo Messi, David Bowie i Chaka Khan.

La mostra, que es podrà visitar fins al 26 d'abril, és comissariada pel director de cinema i guionista Lluís Danés, que ha dirigit documentaris sobre el músic

Fotografia de l'exposició. JORDI PLAY

El Centre del Carme Cultura Contemporània acollirà aquesta iniciativa. cccc

BABA KAMO, EL FESTIVAL I LA FIRA DEL LLIBRE IL·LUSTRAT DE VALÈNCIA

Lletres A partir de divendres, el Centre del Carme Cultura Contemporània acollirà aquesta iniciativa que té la intenció de promoure el llibre il·lustrat

REDACCIÓ

Per aquestes dates, cada any a València es va la Fira i el festival del llibre il·lustrat impulsat per l'Associació de Professionals de la Il·lustració de València i la Fundació pel Llibre i la Lectura.

A partir de divendres, el Centre del Carme Cultura Contemporània acull el certamen, que té la intenció de promoure el llibre il·lustrat en tots els seus vessants i de ser una trobada entre professionals del sector.

Enguany, el festival opta per la creació internacional amb la presència de tres autors reconeguts: Sara Mazzetti, qui ha publicat en capçaleres com The New

Yorker i The Guardian, i els dibuixants belgues Randall Casaer i Brecht Evens, qui combinen de manera singular humor, il·lustració i paraula.

La part central del festival és la fira, que s'inaugura divendres i que compta amb editorials, llibreries i segells d'autodidicció de caràcter internacional. Al seu voltant s'han organitzat activitats per a tots els públics, entre les quals destaca un espectacle de dibuix en directe per part de Brecht Evens i Randall Caseer.

També hi ha una exposició on s'exhibeix una selecció d'obres d'un centenar de professionals de la il·lustració de setze països diferents. Malgrat que el festival només dura aquest cap de setmana, l'exposició es podrà veure el Centre Cultural del Carme fins al gener.

LES FIRES D'AVIRAM PER A PREPARAR LES FESTES DE NADAL

Nadal El Prat de Llobregat fa la Fira Avícola Raça Prat · Vilafranca del Penedès celebra la Fira del Gall · I Valls, la Fira de Capons i Aviram

El gall negre de Vilafranca del Penedès. ACN

REDACCIÓ

Per Nadal proliferen les fires i els mercats per tot el país: n'hi ha d'especialitzades en pessebres, n'hi ha de ramaderia, d'artesanía, de joguines... I també són molt abundants les d'aviram, que forma part de la gastronomia nadalenca. Aquests dies de festa és costum de menjar pollastre de pagès, capó, gall dindi, ànec o gall. Parlant d'aviram de categoria, a Catalunya hi ha dos productes de referència: el pollastre de pota blava del Prat de Llobregat i el gall negre de Vilafranca, dues poblacions que aviat faran sengles fires. Aquest cap de setmana també hi haurà el Mercat de Nadal de Valls, que té una part dedicada als capons i a l'aviram.

A partir de divendres, i durant tres dies, el Prat de Llobregat s'aboca al producte estrella de la localitat, el pollastre de pota blava, al qual dedica una fira. Amb el pas dels anys, la mera compra-venda de pollastres ha esdevingut un aparador dels productes del Parc Agrari del Baix Llobregat. Hi acudeixen molts pagesos i ramaders de la vila, els principals criadors de pollastre, i s'hi fan unes jornades gastronòmiques amb més productes autòctons del Prat, com ara les carxofes. A més, entorn de la fira s'organitzen tot d'activitats culturals.

Aquest cap de setmana també es farà la Fira de Capons, Aviram i motius nadalencs de Valls. S'hi pot trobar una gran varietat de productes: ocells de corral vius, arbres i verd, figures de pessebre, vins i caves, mel, dolços, objectes ornamentals, productes artesanals...

I la setmana que ve serà el torn de Vilafranca del Penedès amb el gall negre del Penedès. Hi haurà un mercat d'aviram on es podran comprar exemplars vius, escorxar-los i plomar-los a la fira mateix; una mostra gastronòmica amb gall del Penedès, en què participen tot de restaurants de la zona; i una fira d'artesanía. I com que la fira es fa a la capital del Penedès, el vi no hi pot faltar: hi haurà un espai de celler dedicat als maridatges per a arrodonir l'àpat de Nadal. **III**

A la fira hi ha la presència d'una vuitantena d'empreses. FB

TORNA EL **FESTIVALET**, LA FIRA D'**ARTESANS** I DISSENYADORS INDEPENDENTS DE **BARCELONA**

Fires Tots els productes que s'hi ofereixen són elaborats èticament i a petita escala

REDACCIÓ

Per Nadal, Barcelona s'omple de mercats dedicats a l'art. Un dels més destacats és el Festivalet, que es fa al Museu Marítim de Barcelona aquest cap de setmana. És la fira d'artesans i dissenyadors independents de Barcelona, ideal per a trobar-hi regals originals per a aquestes festes. Tots els productes que s'hi poden comprar són produïts èticament i a petita escala.

A la fira hi ha la presència d'una vuitantena d'empreses, juntament amb una secció dedicada a la gastronomia i un altra a vendre materials bàsics per a fer productes artesans.

Els visitants també podran participar en diversos tallers creatius: per a aprendre a fer cosmètica natural, a teixir un tapís d'alt lliç i a fer un terratzo. Tots duren unes dues hores i cal inscriure-s'hi prèviament.

El Menut Festival és organitzat pel cantant de cançons
alcudià Dani Miquel. CEDIDA

L'ALCÚDIA CELEBRA LA MÚSICA FAMILIAR AMB EL MENUT FESTIVAL

Infants Diumenge, 15 de desembre, al parc de la Florida s'omplirà de música i activitats per a tota la família

REDACCIÓ

Des del 2016, l'Alcúdia posa la música familiar al centre del poble un cap de setmana de mitjan desembre. El Menut Festival, organitzat pel cantant de cançons alcudià Dani Miquel, tot un fenomen entre els més petits de la casa, omple de música i activitats per a tota la família el parc de la Florida. Enguany, el festival adopta un format diferent i aglutina a la jornada de diumenge cinc concerts i altres activitats per a la canalla.

El dia comença a les onze del matí amb els ritmes d'orquestrina i instru-

ments de joguina de la Petita Orquestra Peiotaire (la POP) a l'escenari Plaça Gran. A les 11.50, a l'escenari el Racó de Llorenç, hi actuarà l'animador infantil Jaume Barri. A tres quarts d'una, a l'escenari Plaça Gran, hi pujaran els personatges populars valencians de la mà de Marcel el Marcià. A les dues del migdia hi haurà dinar popular amb una paella gegant. Tot seguit, a les tres de la tarda, a l'escenari el Racó de Llorenç, hi haurà actuació de Rondaballs, i a tres quarts de quatre, a l'escenari Plaça Gran, Canta Canalla. Durant tota la jornada també hi haurà jocs de fusta i taula i teatre d'animació.

Eva Green protagonitza el film 'Proxima'. ACN

EL DRAMA ESPACIAL 'PROXIMA' ARRIBA ALS CINEMES

El dilema d'una astronauta sobre si passar més temps amb la seva filla o anar a una missió espacial d'un any és la trama del film *Proxima*, d'Alice Winocour, que arriba aquesta setmana a la gran pantalla. També s'estrena un nou capítol de la saga *Jumanji*, el documentari *El escritor de un país sin librerías*, sobre Guinea Equatorial, dirigit per Marc Serena i, en català, el film d'animació *Spy cat*.

Proxima

—
Direcció: Alice Winocour. Intèrprets: Eva Green, Zélie Boulant, Sandra Hüller; Matt Dillon, Aleksey Fateev, Lars Eidinger. Gènere: Drama.
—

Una astronauta que es debat entre passar més temps amb la seva filla o embarcar-se en una missió espacial d'un any.

El escritor de un país sin librerías

Direcció: Marc Serena. Gènere: Documentari.

Film que explica com Guinea Equatorial, que es va independitzar d'Espanya fa cinquanta anys, s'ha convertit en un dels països més aïllats de l'Àfrica. El protagonista de la història és Juan Tomás Ávila Laurel, que l'any 2011 va haver de refugiar-se a l'estat espanyol per denunciar la dictadura de Teodoro Obiang.

Spy cat

Marnies Welt

Direcció: Christoph Lauenstein, Wolfgang Lauenstein. Gènere: Animació.

Una gata no ha sortit mai de casa i tot allò que coneix de l'exterior ho sap perquè ho ha vist per la televisió. Decidida a viure una gran aventura, es convertirà en l'agent oo-Cat. En català.

Jumanji: The Next Level

Jumanji: Siguiete nivel

Direcció: Jake Kasdan. Intèrprets: Karen Gillan, Marin Hinkle, Madison Iseman, Ashley Scott, Awkwafina; Dwayne Johnson, Jack Black, Danny DeVito, Nick Jonas, Kevin Hart, Rory McCann. Gènere: Aventures

Els protagonistes de la saga tornen a Jumanji per rescatar un dels seus companys.

Tsunami Democràtic: Tota la informació sobre la convocatòria del 18 de desembre durant el Barça-Madrid

La Generalitat Valenciana convoca per al 2020 l'oferta pública d'ocupació més gran de Sanitat fins al moment

La Cambra alerta que l'estat espanyol no ha executat 8.000 milions en inversions a Catalunya

El jutjat d'Osca imposa una fiança de 88.000 euros a Puig i obre judici oral contra ell i Vila

Sturgeon anuncia que comença el procediment per a un segon referèndum a Escòcia